

LÊ VĂN TRƯỞNG

LÀ LÀNH

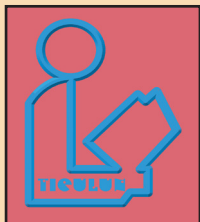
TIỂU THUYẾT

LÁ RÁCH

NHÀ XUẤT BẢN
ĐỔI MỚI - HÀ NỘI

LÁ LÀNH LÁ RÁCH

LÊ VĂN TRƯỜNG

4 | Lê Văn Trương

Lê Văn Trương (1906-1964), bút hiệu Cô Lý, là nhà báo, nhà văn Việt Nam thời tiền chiến.

Theo nhiều nhà nghiên cứu văn học Việt, hiện nay (2009), ông được xem là cây bút có số lượng tác phẩm nhiều nhất.

MỤC LỤC

Phần Thứ Nhất	6
Phần Thứ Hai	45
Phần Thứ Ba	99
Phần Thứ Tư	116

Phần Thứ Nhất

Lý buồn thiu. Nàng gấp tư chiếc khăn tay trắng viền thủy-ba, đưa lên mắt chấm những hạt ngọc :

- Me không muốn tiếp anh ấy, me bảo để con không cho anh ấy đến. Việc gì me đã bằng lòng, me lại còn tránh mặt.

Bà Tham Long vuốt vuốt tóc con, ngọt ngào :

- Kìa, me đã bảo me phải lại bà Thúy mua họ mà lị. Me cần tiền cơ mà.

Rồi nhìn lên chiếc đồng hồ treo

- Một rưỡi rồi kìa kìa, hai giờ đã mua, không đến kịp nhớ cả việc của me bây giờ.

Lý cúi gằm mặt, nàng ghen ngào :

- Con đã bảo anh ấy rồi. Me đi vắng thế này, anh ấy lại nghi ngờ con.

Bà Tham chìa tay như người phân vua :

- Ô hay, con lẩn thần chữa ! Sao người ta lại nghi ngờ con ? Nghi ngờ gì ? Con làm gì mà người ta nghi ngờ ?

Rồi bà chép miệng :

- Rõ thật, con chả được cái tích sự gì cả.

Ngừng một phút, bà Tham chừng thương con ở cái mắt thiều-não, ở cái khổ người ngồi buồn rười rượi, áp mặt vào đầu gối, bà bèn thu xếp lại :

- Hay nó đến đây, con bảo nó đợi me, năm giờ me về.

Lý ngược mắt nhìn mẹ một cái nhìn cầu khẩn :

- Me ở nhà có được không ? Ai lại để anh ấy đợi đến năm giờ.

Thấy bà Tham nhăn mặt một cách khó khăn, nàng bèn tiếp :

- Hay nếu me sợ không mua được họ thì để chị Thuần đi vậy.

Bà Tham chép miệng :

- Không được, mẹ đến mới được.

- Mọi tháng me có đến đâu ?

- Mọi tháng me không cần mua.

- Nhưng mẹ đến, không mua được cũng vẫn không mua được cơ mà ?

- Ấy thế mẹ mới phải đến. Không mua được, mẹ còn bảo bà Thúy chồng riêng cho mẹ một bát.

- Thì mẹ cứ dặn chị Thuần cũng được chứ sao ?

Tất nhiên bà Tham không thể chiều con được. Bà cần có nghìn bạc tháng này. Bà phải mua cho kỳ được. Điều ấy đã đành rồi, nhưng cũng còn một ân tình nữa. Thuần không muốn cho Hồ gặp mặt mẹ mình nên đã bảo bà từ trước :

- Mẹ ở nhà không tiện. Mẹ cứ để con xem người ta thế nào đã. Biết đâu người ta là người khá. Nếu con thấy khác ý, con sẽ bảo em con, và sẽ nói thác là mẹ khó tính, nghiêm khắc...

Vì thế, Lý nói mãi, rút cục bà Tham cũng vẫn đi. Mặc dầu xưa nay bà vẫn chiều con, không hề bao giờ từ-chối điều gì.

Thấy em không được vai, ngồi lì ở ghế, Thuần nở một nụ cười âm âm :

- Mẹ phải đi mua họ, anh Hồ lại có chị và em ở nhà, đã làm sao ?

Đưa hai ngón tay lên vuốt tóc, Lý buồn thiu :

- Nhưng em đã bảo anh ấy rồi. Anh ấy lại đây là để chào me cơ chứ. Hôm nọ em xin me, me đã bằng lòng. Bây giờ me lại tránh mặt. Me không muốn tiếp anh ấy, me cứ bảo, em sẽ không cho đến. Việc gì me phải làm thế.

Nói xong là nàng khóc. Thuần lại cạnh em, lấy khăn chấm nước mắt cho em, dỗ :

- Kìa, sao lại khóc thế. Me đi thì đã có chị ở nhà. Đã làm sao ?

Rồi mắng yêu :

- Em chỉ được cái làm tội me.

Và lại dọa :

- Này không nín đi, anh Hồ lại, chị sẽ mách anh ấy, anh ấy cười cho.

Tên người yêu bao giờ chả là lá bùa linh ứng. Lý im bật, nàng nũng nịu :

- Nhưng chốc anh ấy lại, anh ấy hỏi me đâu, em biết trả lời anh ấy thế nào ?

Thuần cười xuê xoa :

- Thì em bảo me đi vắng. Có thể thôi, em làm như tội vạ không bằng.

- Nhưng em sợ anh ấy biết me tránh mặt, anh ấy lại trách em, anh ấy lại giận em.

Thuần làm bộ ngạc nhiên :

- Sao em lại bảo me tránh mặt ? Me có việc, me phải đi. Chờ anh ấy thế nào được. Anh ấy đòi nào lại mất lòng vì những chuyện trẻ con như thế.

Rồi nhìn sâu vào mắt em, nghiêm nghị :

- Anh ấy phải hiểu, nếu me không bằng lòng, me cứ việc từ chối. Việc gì đã cho anh ấy đến, me lại còn phải tránh mặt.

Lý đờ dãn, nàng nhìn chị, chép miệng :

- Biết thế em không bảo anh ấy đến xong, Vì em nghe chị, thành thử...

- À, thì chị bảo em mời anh ấy lại chào me. Giấu me như thế không tiện.

Lý lại bắt chập ngay :

- Chị bảo chào me, thế đây, me có cho chào đâu mà chào.

Không muốn kéo dài câu chuyện, Thuận bẻ ngang cho nó tắt :

- Thôi, em sửa soạn cốc tách đi, không chốc nữa anh ấy đến lại cuống lên.

Lý ngao ngán :

- Em đã bảo thằng bếp cả rồi.

Thuận cười dịu :

- Chốc nữa anh ấy đến mà em còn phụng phịu thì thật anh ấy cười cho chết...

- Em cho anh ấy cười, em khổ lắm !

Là con thứ hai một gia đình sung túc ở giữa đất Hà Nội, lại được mẹ và chị chiều như chiều vong, lại có sắc đẹp, lại đã học đến năm thứ hai trường Nữ học, lại đang yêu, Lý nhớn nhor như con chim vành khuyên, sống trong nhung gấm.

Nàng gặp Hồ ở nhà Huê, bạn nàng, rồi yêu Hồ. Đời tình ái của nàng mới nhóm được hai tháng nay. Được mẹ chiều, chị chịu mến, nàng liền nảy ra cái ý cho Hồ

đến nhà. Vì nàng biết thế nào bà Tham cũng bằng lòng.

Hôm nay là ngày người yêu nàng đến ra mắt mẹ nàng. Từ nãy đến giờ, nàng hết sửa lại vành tóc, lại tô lại môi. Cái gương bồ-độc ở tủ phấn được nàng «ngắm» nó hàng chục bận. Luôn luôn nàng hỏi chị :

- Em mặc cái áo hoàng yến này có được không chị ?
- Hay em thay cái màu hồ thủy, chị nhé ?
- Hay em cứ mặc cái «si-ca-la-men» cổ bẻ vậy.

Thuần chỉ nhìn em, cười ;

- Em mặc cái nào chả được. Đẹp thì mặc gì cũng vẫn đẹp.

Lý đã thay đến bốn lần áo mà vẫn còn phải hỏi :

- Nếu như chị thì chị mặc cái nào ?

Thuần cười hồn nhiên :

- Chị còn biết mặc cái nào hơn cái «an-ben» trắng và cái áo tím than.

Câu nói ấy làm cho Lý chợt nhớ chị chỉ có độc hai áo. Nàng nhoẻn miệng :

- Thế chị mặc cái nào ?

Thuần nhăn mặt, trách yêu :

- Có hai cái đấy, mặc cái nào chả được.

- Thế thì em còn hỏi chị làm gì !

- Anh ấy quý em chứ quý gì cái áo của em.

- Nhưng cũng có màu hợp với da, có màu không.
Mặc phải cái nào anh ấy không thích thì chết.

- Em chỉ được cái lo xa quá là không ai bằng. Đời nào anh ấy lại để ý đến cái áo của em.

- Ô, chị không biết, anh ấy kỹ tính lắm. Đến ngay cái mùi-xem anh ấy dùng cũng hợp với màu quần áo nữa là.

Thuần yên lặng, nhìn em một cái nhìn xa xôi. Lý nâng vạt áo, ngắm xuống chân, ngoái ra đằng sau, rồi cất tiếng trong trẻo của tâm hồn tươi trẻ :

- Em mặc cái này sát người đấy, chị nhỉ ? May ở Mỹ-Lê đấy. Anh Hồ mua biếu em đấy.

Thuần đang tư lự, bỗng biến sắc. Nàng nhìn em chăm chăm :

- Anh Hồ mua biếu em ?

Lý không nhận thấy sự thay đổi thành linh trên mặt chị, vẫn nở nụ cười hồn nhiên :

- Vâng, anh Hồ mua biếu em đây.

Thuần hơi không bằng lòng, nàng vừa đẩy lui con mèo đựng tăm vào giữa bàn, vừa nói :

- Sao em lại lấy thế ?

Câu hỏi ấy được trả lời bằng một chuỗi cười ròn tan, cái cười vô-tư-lệ :

- Anh ấy quý em, anh ấy biếu, sao lại không lấy ?

Ngừng một phút, Lý đưa tay phủi qua lông mi để gọi những bụi phấn :

- Với lại anh ấy bảo thích thứ hàng hoa giấy này, anh ấy muốn em mặc.

Cái nhìn thăm thăm lại phát ra từ mắt Thuần như đề ức đoàn một cái gì sẽ đến.

- Chị thì chị cho lấy thế không nên.

Lý đang hớn hở, bỗng thần mặt :

- Sao lại không nên hờ chị ?
- Tránh những sự bất tiện về sau.
- Bất tiện thế nào hờ chị ?
- Mới quen biết nhau mà nhận những tặng vật của nhau là điều bất lợi. Dù quý nhau đến thế nào mặc dầu, cũng nên giữ chừng để cho sàm sỡ.

Lý tròn mắt, ngạc nhiên :

- Ô, em làm gì mà chị bảo sàm sỡ ?
- Là chị nói thế thôi chứ, yêu quý nhau mà giữ được nghiêm trang thì cũng tránh được nhiều điều không hay về sau. Em nên thận trọng.

Thấy vẻ mặt thắc mắc của chị, Lý bỗng phá lên cười. Nàng ưỡn ẹo :

- Gớm, cứ chị xen vào việc gì là y như to chuyện ngay. Chẳng trách nhiều khi mẹ định cái gì, cứ bảo phải giấu chị. Anh Hồ mê em như điên đảo, không trông thấy em mỗi ngày một lần, anh ấy bảo không ăn ngủ được. Chị lại đi lo xa như thế.

Thuần chìn em thăm thẳm, yên lặng không nói gì. Lý tưởng chị khuất-phục những lời của mình, lê lê chân

một cách sung sướng, ba hoa :

- Chị cứ hay đo-đắn thế, chẳng trách không bao giờ chị vui được. Người ta phải biết tin mới được chứ. Đến ngay «cổ» như anh Tuân cũng còn phải bảo ở đời không tin không làm được đại sự nữa là.

Thuần muốn nói một cái để cắt nghĩa cái nghĩa của chữ tin người yêu đã nói, nhưng lại sợ làm giảm mất sự vui vẻ của em, nên lại thôi. Nàng chỉ chép miệng :

- Là chị nói thế để em liệu... mà cư xử... kéo...

Hồ trên chiếc xe nhà kiểu mới, oai-vệ bước xuống với một chiếc cặp đen. Lý hớn hờ chạy ra nắm cánh tay người yêu dắt vào. Rồi chỉ Thuần, nàng giới thiệu ngay:

- Đây, chị Thuần em, em vẫn nói chuyện với anh.

Hồ cúi đầu chào. Thuần chấp tay, lễ phép :

- Mời ông ngồi chơi.

Thái độ nghiêm-nghị của chị làm cho Lý cụt hứng, càng cụt hứng hơn khi thấy chị gọi người yêu của mình bằng ông. Nàng đang xum xoe, bỗng tiu-nghiù. Đáng lẽ nàng gọi thẳng bếp đun nước cơ đấy, nhưng hậm hực về nỗi chị đã chẳng vờ vập người yêu của mình, nên nàng đi thẳng vào nhà trong. Sự khác ý ấy, Thuần hiểu.

Nhưng vì cần phải trang trọng để giữ danh diện cho gia đình, nàng không thể làm khác, cứ để em đi xuống,

Sau một cái nấn lại «ca-vát» và nghẹo cổ, Hồ vừa cười vừa hỏi :

- Me đâu hở chị ?

Câu hỏi đường đột ấy khiến Thuần hơi chán ngán. Và một lo lắng bỗng từ đâu đến đột nhập lòng nàng. Nàng thấy ngay Hồ là người thế nào. Những cái nhìn không được đoan chính, bộ quần áo sặc sỡ, lối ngồi, cách nói, tất cả tố cáo nhân-phẩm kẻ mà em nàng định sẽ chung sống một đời.

- Thưa ông, me tôi phải đi mua họ, me tôi gửi lời xin ông miễn lỗi cho.

Hồ cười ha hả, gõ cái bút thuốc lá xuống thành ghế càn cạch :

- Gớm, chị khách sáo quá ! Chị cứ gọi em bằng em có được không. Đằng nào em chẳng là em chị rồi. Chắc em Lý đã nói chuyện với chị về cái tình của chúng em. Em còn đi lại đây nhiều với me, với chị. Chị có thương em, cứ coi em như người nhà.

Tất cả bề dài, bề rộng một con người, chỉ có một thứ thước là có thể ước-đặt được. Thứ thước ấy không đủ phân tấc như đã định trong thương giới. Nó ngắn cùn, không đầy mười phân tây. Và nó nằm gọn trong cái thân thể kéch sù của thằng người. Nó là cái lưỡi. Một khi cái lưỡi đã nhấc lên thì này, thanh cao ư, ô-trọc ư, không còn có thể giữ kín được nữa. Nơi kín nhất là lòng người, kín hơn tất cả những hầm hố ở cách mặt đất hàng trăm, hàng nghìn thước, cũng chỉ một đà lưỡi nhấc lên là bị trống huếch trống hoặc ngay. Nào ai có thể chối cãi được công-dụng của thứ thước màu nhiệm này. Ngài dù giỏi «mạ» cái bề ngoài đến thế nào mặc dầu, ngài dù giỏi «cóp» những ngôn ngữ của «tao-nhân, mặc khách» thế nào mặc dầu, nhưng nếu ngài nhấc lưỡi lên là thằng người của ngài bị lột trần ngay.

Con mắt tế nhị của Thuần đã định được «con người» ngồi trước mặt nàng. Càng nhận được hơn, khi con người ấy là ý-trung-nhân của em nàng, đứa em mà nàng vẫn canh cánh. Cho nên đã hai ba lần Hồ làm thân, yêu cầu nàng đừng gọi bằng ông mà nàng chỉ cười nhẹ với một tiếng dạ nó chẳng có nghĩa gì cả. Giá tinh ý, Hồ biết ngay kể nói chuyện với mình đã nghĩ về mình thế nào, và đã chẳng nài nỉ xin nhận cho làm em rồi rít lên nữa. Đẳng này không, chàng cứ bô bô, nhẩn nhó :

- Thì trước sau thế nào chị chẳng phải gọi em là em, sao chị khách sáo thế ?

Lý được chứng kiến sự «lạnh nhạt» của chị, và thấy người yêu cứ phải nài nỉ hai ba lần về chỗ bị gọi là ông, nàng phật ý. Không thể vùng vằng như mọi khi đối với chị, nàng chỉ nói mát. Vừa để đỡ thẹn cho người yêu và vừa tỏ cho chị biết sự khó chịu của mình :

- Anh quên à, em vẫn bảo chị Thuần khó tính lắm cơ mà. Đến ngay ở trong nhà, chị ấy còn thưa gửi cả với em nữa là.

Thuần rõ em dần đổi, song nàng tảng lờ như không biết gì, chỉ mỉm cười luôn miệng :

-Ấy, thưa ông, em Lý tôi vẫn cứ chế tôi là cổ đây ạ.

Rồi không muốn cho không khí căng quá, nàng hỏi Hồ về chuyện làm ăn. Thực tình, Hồ không mong gì hơn được dịp phô trương sự «giàu có» của chàng. Phải được nhìn thấy những cái gậy thuốc lá, những lối đánh diêm kiểu cách, những cái giờ tay tự phụ, những lời nói ngông nghênh mới có thể hiểu hết bốn chữ «ngựa con háu đá». Hồ nói, nói huyên thiên, nhưng bất ngoại cái ý kiếm được nhiều tiền, được cha mẹ quý nể, và yêu Lý rất tha thiết.

Trước một cái «vỏ», một con dẻ cùi, chỉ sống về «trung sơ» nhờ nói trơn như tặc, tiền bạc rơi rông rỗng bất tuyệt như tàn thuốc lá. Thuần chỉ kín đáo nghe và thỉnh thoảng gật đầu đề tỏ sự chăm chú. Lý sướng lắm, nàng hỏi dạ vì tưởng chị đã khiếp vía về chỗ người yêu «hùng biện». Nàng nhìn Hồ, rồi lại nhìn chị như ngầm bảo : «Đấy chị xem, người yêu của em có khá không ?»

Hồ nói một hơi, rồi chỉ người yêu, hỏi Thuần :

- Chị cứ hỏi em Lý xem, nhiều lần em Lý đến chơi gặp các nhà buôn đến nhờ em mua hộ thứ này thứ khác. Họ nói khan, nói vã, xin đặt tiền trước hàng nghìn, em đều từ chối cả. Có người lại nhờ em Lý nói giúp nữa.

Rồi xòe bàn tay :

- Mỗi tháng em phải kiếm ít ra là bốn trăm mới đủ tiêu. Chị tính cứ cái khoản thuốc lá thơm cũng phải mất ngót trăm bạc một tháng.

Rồi sợ Thuần không tin, chàng lại chỉ người yêu phân vua :

- Chị cứ hỏi em Lý xem, nhà em ngày nào không mất một hộp «Tê-Cát-Ma-Nhom».

Và lô-bịch đến nỗi còn kèm thêm một câu :

- Có phải không, em Lý ?

Lý không nhận thấy chỗ ngượng của chị liến-láu :

- Đúng đây chị ạ, anh Hồ tiêu tốn lắm cơ.

Thuần then chín chân tóc, then quá, then cả cho em, vì đã cùng rơi một hố với cái «mỏ trắng». Mặc dầu nàng đã chán phè người yêu của em, nhưng cũng vẫn phải giữ luôn nụ cười trên môi. Nụ cười ấy đã vô tình bắc cầu cho sự phách-lác của Hồ. Chàng càng được thể, «bày hàng» tất cả gia thế lẫn tài sản :

- Đáng lẽ em vào học luật cơ đấy, nhưng vì để em không muốn cho em phải đi xa.

Rồi hát hàm một cách rất hỗn sược, hỏi Thuần :

- Có phải không chị ? Học luật ra bổ đi tri huyện thì ở Hà nội thế nào được. Cho nên để em bảo xoay ra đi buôn thì hơn. Với lại nhà đã có anh cả em làm quan rồi là đủ. Lại các chú em cũng làm quan cả thì còn cần gì !

Và rứt đầu rụi có một cách sợ hãi :

- Tính em cũng không chịu bó buộc được. Thà đi buôn thế này «quyền hành» còn hơn bầm báo lôi thôi.

Gia dĩ làm quan cũng đến kiếm bạc nghìn mỗi tháng như em bây giờ chứ hơn gì. Lại tránh được những sự giao thiệp bất đắc dĩ. Quan bất tần, dân bất nhiễu.

Tất nhiên là Thuần không đáp lời. Nàng thấy thương hại em quá rồi. Cái con người tốt mã dễ cùi này, chắc không đem gì tốt đẹp cho em nàng đâu. Lý thì không thể, thấy người yêu lòi một đồng những tiền bạc và danh tước của phụ huynh ra, cũng vội vàng giương mặt lên :

- Anh nói đúng đấy, làm quan cho thêm bận. Ngày trước cậu em đang làm tham-tá, chính phủ bỏ cho đi tri huyện, cậu em cũng từ chối ngay.

Thuần thấy ngấm ngấm một chua xót khi em nàng phải đặt chuyện để có chỗ hãnh diện với người yêu. Nàng nhìn em một cái nhìn trách móc, rồi đưa câu chuyện về phía khác :

- Ông ở đây gọi là phố gì nhỉ ?

Tưởng đã nút được sự khoe khoang của Hồ, ai ngờ nàng lại phải nghe thêm một câu làm cho Thuần nghệt thở :

- Ấy, em phải cho người chủ cũ hai trăm bạc, họ mới chịu dọn đi đấy. Cái phố Gia-Long rất những người

sang trọng ở cả, vì nó tinh mịch và rộng rãi. Cái nhà em ở bây giờ, em đang tìm cách mua hẳn. Thuê mượn lòi thôi phiền phức lắm. Em đã giả vờ một mà lão chủ vẫn chưa bằng lòng. Giá em mua được thì em sửa sang vườn được còn đẹp gấp trăm bây giờ. Chị tính không phải nhà của mình, giồng giọt làm gì cho phí công. Nhớ họ giờ mặt lấy lại nhà có phải thiệt không ?

Lý bỗng bật lên :

- Nhưng nếu chưa mua được, mà đến ngày... anh cũng phải giồng hoa... cho em chứ ?

Hồ cười một cách rất tự đắc :

- Có chứ, thế nào anh cũng cho quét vôi hồng cả lại một lượt và thuê riêng một thằng làm vườn để sửa sang cái vườn cho em chứ.

Thực ra, lúc ấy Thuần không muốn gì hơn là Hồ sẽ đứng dậy về để nàng được bảo ban em một vài nhời. Nàng phần thấy chỗ thấp kém của kẻ sắp sửa lấy em mình, phần buồn về chỗ em hay lại nhà người yêu, e có hậu hoạn, nên mặt buồn thiu. Lòng thương em khiến nàng không giữ được bình thản nữa.

Hồ và Lý không nhận thấy chỗ biến sắc của Thuần. Cả hai cứ thi nhau hỏi và nói những câu làm cho Thuần

chối tai. Nàng miễn cưỡng phải nghe, cũng như miễn cưỡng phải hỏi những câu chẳng có nghĩa gì cả. Nhưng khôn khổ cho nàng, hỏi một câu để chẳng nhẽ cứ ngồi chịu chuyện không cũng bất tiện, thì lại phải nghe một hồi những tiếng nó tố cáo nhân cách hèn kém quá của Hồ. Nàng thấy thương em rộn lên, thương đưa em thơ đại của nàng sẽ rơi vào một bàn tay thô kệch. Không lúc nào bằng lúc này, nàng thấy nhớ cha đến thế. Nàng nghĩ bụng giá ông Tham còn, có lẽ Lý không có thể tự do quá như thế này được. Rồi nàng lại thấy cần phải cương quyết lắm với em, và hết sức van xin mẹ. Nàng biết rõ bà Tham chiều Lý lắm. Đã nhiều lần nàng tỏ ý không bằng lòng Lý nói chuyện Hồ ở nhà, Lý hay lại nhà chơi với Hồ, Lý đàn đúm với bọn bạn «son trẻ», nhưng bà Tham đều bảo :

- Thì em nó trẻ, mặc nó.

Nàng lại còn biết cả chỗ mẹ nàng cũng tối tăm như em. Mẹ nàng cũng thích những cái bề ngoài như em. Bao nhiêu lần rồi, nàng thấy mẹ nàng nghe em kể các cách ăn chơi sang-trọng của Hồ với một vẻ mặt hể hả. Và cũng bao nhiêu lần nàng xin với mẹ hãy xét có nên cho Hồ lại nhà không, đều bị mẹ nói át :

- Thì mặc chúng nó, nếu chúng nó yêu nhau thì cho «nó» lại nhà, có làm sao ? Con cứ là hay khe khát.

Đến bây giờ thì nàng không thể dừng được nữa. Nàng phải thưa với mẹ tất cả những gì nàng đã thấy, đã nghĩ. Nàng không thể nín tiếng trước một điều có thể hại đến đời em nàng. Hồ, cứ như con mắt của nàng, chỉ là một anh chàng học hành dở dang, may được làm môi-giới bán hàng cho một hãng buôn, nhờ những mảnh khốe láu lỉnh kiếm được một vài nghìn, rồi trưng cho ra phết một đại gia công tử để đào mỏ. Có thể thôi, không hơn không kém. Cái mã người của Hồ không thể đánh lừa được những con mắt sắc cạnh như Thuần. Càng sắc cạnh hơn, khi Thuần đã có một người yêu mực thước là Tuân, khi nàng đã được yêu bởi một tâm hồn cao đẹp. Ở Hồ, thiếu hẳn những con mắt nảy lửa của yêu đương, những lời nói bông dầy của yêu đương, và nhất thiếu hẳn một trái tim yêu đương. Nàng chỉ nhận thấy những lời yêu đương hời hợt trên môi Hồ. Và nhiều lắm chỉ đến ở cuống họng ra. Sự nhận xét của con mắt tế nhị đã chẳng thể sai. Càng không thể sai, khi con mắt tế nhị ấy lại lồng trong trái tim kẻ đã từng yêu và được yêu.

Nàng nhất-quyết sẽ nói rõ ý tưởng của mình cho mẹ biết và khuyên Lý nên xa Hồ. Vì nàng linh-cảm thấy nếu cuộc hôn nhân mà thành thì đời em nàng sẽ không được êm đẹp. Con mắt hau háu, cái mắt xát tận xương kia chẳng là một báo hiệu của một tâm-tính bất trắc là gì !

Nàng đang miên-man với những phấp phỏng về ngày mai của em thì bị phá tan bởi một câu hỏi của Hồ :

- Em xin phép chị cho em Lý lại đăng em lấy cái kèn nói về đây.

Ở một con người kém giáo dục, sự mời mọc hay xin phép xin tắc cũng làm cho người ta phát ghét. Thuần chán cho tư-cách của anh chàng tốt mã ấy quá. Nàng không ngờ sao đàn ông lại có thể có người ngu tối đến thế. Nàng không thể ngờ ở một bộ mặt linh-lợi (?), một kém-cỏi quá thế. À, Hồ muốn đưa kèn nói lại cho tình nhân, sao không sai người ở đem lại ? Sao lại bắt người yêu thân-chính đến lấy ? Sao có thể khiếm lễ thế được ? Kể ra thì Thuần đã khó chịu lắm, nhưng cũng vẫn phải dịu dàng. Song chỉ dịu dàng thôi, còn ý tưởng thì nàng bất nhượng, nàng hỏi ngay em :

- Em lấy kèn nói của ông về làm gì ?

Tất nhiên Lý không thấy biết ý nghĩ thâm kín của chị. Nàng nhí nhảnh, luôn tay mở «sắc» hết lấy sáp tô lại môi, lại lấy «húp» phấn đập đập vào má :

- Me muốn nghe những đĩa Kim-Vân Kiều của đào Tữu. Me bảo ai có thì mượn về cho me.

Vì không muốn dây dướm đến Hồ, Thuận phải tìm cơ thoái thác :

- À, là me nói từ hôm nọ kia chứ. Chú Bằng bảo đem cái Columbia của chú ấy lại cho kia mà. Việc gì phải mượn của ông nữa, đem đi đem lại thôi.

Lý không được đi với người yên khổ sở lắm. khi Hồ về rồi, nàng vùng vằng bảo ngay chị :

- Tại sao anh Hồ anh ấy quý chị thế mà chị cứ lãnh đạm với anh ấy ?

- Em nói lạ, sao chị lại lãnh đạm ?

Chị cứ gọi anh ấy bằng ông làm cho em ngượng quá :

- Thế em bảo chị gọi bằng gì ?

Sịu mặt, Lý dơ dướm nước mắt :

- Chị xem, anh Tuấn lại đây, em niềm nở với anh ấy thế nào. Giá em cũng làm ra khó khăn với anh ấy như chị với anh Hồ, có lẽ anh ấy không lại đây đến lần thứ hai.

Rồi chép miệng :

- Người ta ở đời không nên riết róng với nhau quá. Từ giờ giờ đi, chắc không bao giờ em dám cho anh ấy lại đây nữa.

Thuần hiểu tâm-trạng em, nàng chỉ lặng thinh không đáp. Nhưng thấy em phụng phịu mãi, bắt đắc dĩ nàng phải giảng giải :

- Người ta mới đến nhà mình lần đầu tiên, chị không muốn có những sàm sỡ nó giảm mất sự quý trọng nhau.

Thực ra, Thuần muốn nói nhiều lắm, nói để chiếu một tia sáng vào lòng em, cho em nhận ra cái mực thấp kém của tình nhân. Song nàng lại thôi, vì nàng biết em đang bức bối, chắc chẳng chịu nghe nào.

Đôi «vó» của Lý không được lòng lên với người yêu, nàng oán chị vô cùng. Lại nghe chị dùng hai chữ «sàm sỡ» đề chỉ sự thân mật, nàng uất người, cãi ngay :

- Em làm gì mà chị bảo sàm-sỡ ? Chúng em trẻ trung, vui vẻ thế chứ làm sao ? Chả nhẽ gặp nhau lại khó dăm dăm ấy à ?

Rồi bù lu bù loa :

- Em biết ngay mà, thế nào cũng có sự lôi thôi mà. Me không ở nhà, me tránh mặt là em biết rồi.

Thuần không giận em về chỗ đã làm «to việc», khóc lóc âm-ĩ, nàng chỉ thấy tràn ngập một lo âu, lo cho cái bánh xe tình ái của em sẽ trượt. Và sẽ nguy hiểm đến thân thể em. Với một con người nông cạn như Hồ, dù không có những chủ tâm ác độc, cuộc sống cũng chẳng tốt đẹp gì. Đây là chưa kể sự tin mù quáng của cái tuổi thơ dại của em nàng, sẽ đưa đến điểm nhục, ai-oán. Nàng nhìn em một cái nhìn thương xót của con cá mẹ khi bảo các con đừng mon men ra gần bờ, các son không nghe :

- Em đừng nghĩ nhảm về chị. Chị không bao giờ ngăn trở cuộc đời của em. Em còn dại lắm, chưa biết nông sâu gì đâu.

Nông sâu, tất nhiên Lý không biết rồi. Vì biết làm sao được, khi người ta mới mười chín tuổi, lại mười chín tuổi trong cái cảnh nhàn dật, sung túc. Lý chỉ biết có một điều, cái bánh xe tình-ái của nàng đang bon bon mà có cái gậy ngang vào cho nó lục cục lạch cạch không bon được nữa, mặc dầu là xuống hố, thì nàng đỏ mặt tía tai, nàng giận. Và khi con người ta đã giận rồi, dù là con người đầu râu tóc bạc đi nữa, cũng không còn nghe được gì, hiểu được gì.

Bà Tham đặt cái gói ở bàn, bảo con :

- Thế nào, cậu ta có khá không ?

Thuần lắc đầu ngay :

- Không được, me ạ.

- Sao hở con ?

- Trông láu lỉnh và hay khoe khoang lắm.

Bà Tham cười nhẹ :

- Chuyện, ai kín đáo được như cô. Người ta có của thì người ta khoe, mặc người ta chứ.

Thuần biết rõ cái tính «ê-à» của bà Tham nghĩa là thế nào xong thì thôi, không hay tư lự, bèn thuật lại một cách tỉ-mi ngôn ngữ, cử chỉ Hồ, và bình-phẩm rất gắt gao. Nàng xin mẹ buộc Lý phải đoạn tuyệt với Hồ, nếu không sẽ có hậu hoạn :

- Me thử xét xem, em Lý con chưa biết xét đoán người, và còn trẻ dại lắm. Để cho quen biết như thế, tất nhiên có điều không hay về sau.

Bà Tham ruỗi thẳng chân, đăm và nắn nắn :

- Thì đây, con bảo nó thế nào thì bảo, chị em liệu mà dạy dỗ nhau.

Rồi chỉ cái gói bà vừa để ở bàn :

- Đưa cho mẹ gói cao ban long. Gớm, đi có một tí thế mà cũng rức chân quá !

Thuần với cái gói đưa cho mẹ, rồi lại tiếp :

- Con thấy em con tin người ta quá mà con lo. Cái nghề trai gái đến thì, nhớ một cái thì khôn.

Bà Tham sinh ra là để an nhàn, từ thuở xuất giá đến giờ, bà chưa hề phải lo lắng một việc gì. Cho nên bà không nhận thấy nguy cơ mà con gái úi bà có thể gây ra, bà chỉ thủng thỉnh :

- Thì con bảo nó.

Thuần chữu mặt, nàng cố nài nỉ :

- Mẹ cũng phải bảo em con thì nó mới nghe. Con nói, nó lại tị sao anh Tuân lại đây thì được mà con lại ngăn cấm nó.

Bà Tham, không hiểu nghĩ thế nào, bật cười :

- Ấy thế, mẹ có nói, nó cũng lại bảo mẹ là con yêu,

con ghét. Rồi nó khóc lóc thì rầy rà.

Và bà thủng-thắng :

- Thì mặc nó, nó có thân nó lo !

Mặc nó, Thuần có thể mặc thế nào được, khi Thượng-Đế đã cho nàng một linh giác để tiên-tri những bất-trắc có thể đến với gia-đình nàng. Nàng có thể để yên cho mũi rùi của thảm họa chọc thủng cái màng an vui gia-đình nàng thế nào được. Tuy biết tính mẹ «sớm vừa, trưa muộn», nàng cũng cố kêu cứu, kêu cứu trong sự vạch rõ những gì tai-hại sẽ đến :

- Me bảo cứ để mặc nó, nhớ nó đại đột, nó nghe người ta... lúc ấy hồi cũng không kịp, đời nó có phải thành ra tan nát không.

Trời đã sinh ra bà Tham hễ đặt mình là ngáy ngay thì hẳn không cho bà có linh khiêu để thông cảm những nguy vong của ngày mai, cho nên bà chỉ hề hề :

- Gớm, nghe con nói mà ghê người, me tưởng chừng như em con nó đã làm sao đến nơi rồi. Cứ thông thả nào, làm gì mà rối lên thế. Để rồi mẹ bảo nó.

Vì Thuần sống ý-thức cuộc đời, nên nàng nhận biết những lẽ ác hại của hai tiếng : «để rồi». Để rồi, để rồi,

nghĩa là để nguyên không bao giờ đả động đến. Xưa nay, bao giờ chả vậy, khi người ta đã không cả quyết rụi cái đóm cho rụng hết tàn tất ngóm, thì rồi thế nào tàn nó chẳng làm lụy ta. Cái tiếng «để rồi» đã làm lở bao nhiêu cuộc đời, lắm bao nhiêu gót chân, rồi bao nhiêu mớ tóc. Khi người ta chỉ nói độc có hai tiếng «để rồi» tức là người ta đã bằng lòng gơ ngực ra để chịu mũi tên độc của nghiệp-chướng. Sự sáng-suốt và lòng thương em không cho Thuần «để rồi» như mẹ, nàng kêu cứu gắt gao :

- Me phải gọi em con, bảo ngay nó mới được. Việc này không thể chậm trễ được. Me không xem em Hoàn đây à, chỉ vì dì con không nhìn ra lo xa cho nó, nên bây giờ điều đúng thế.

Tính con người ta là như thế, ghét cay ghét độc những tử dụ nó làm cho hoảng sợ. Bà Tham đâm gắt :

- Ô hay, cô này ăn nói mới hay chứ ! Sao lại đi ví con Hoàn với nó. Rõ thật hết khôn dòn đến đại chữa, chỉ được cái càn rỡ thế là không ai bằng.

Khi người ta đã nhìn thấy biến-cố có thể xảy đến làm long-lở đời những người thân yêu, dù bị nhhiếc móc, mắng mỏ, người ta cũng vẫn phải nói. Thuần vẫn một mực xin mẹ can-thiệp vào sự «giao-thiệp» của em. Nàng

nói, nói mãi, mặc dầu bà Tham đã gắt nằng mấy bận :

- Cô dễ đến dở người rồi chắc. Có thể thôi mà cô cũng rồi rít lên như vỡ đê. Tôi đến chết với cô thôi.

- Nhưng nếu me buông rộng thả dài cho em con thì nó sẽ hư mất. Con xem người ta không được đứng đắn, mà em con thì đại lắm.

- Thì rồi để bảo nó, chứ làm sao. Con cứ cuống cuống lên thế này này. Hư hỏng chả thấy đâu hãy thấy con làm cho me lo chết người đi thế này. Thôi, con đừng nói nữa, me rức đầu lắm rồi.

Bà nói bộ mặt kẻ đau bụng kinh niên, tay vỗ vỗ lên trán, nhăn nhó.

Thuần thấy nản sự trông cậy ở mẹ, nằng xoay hướng. Mẹ nằng đã không quan tâm đến cuộc đời của em nằng, thì bây giờ nằng phải cố công cùng sức khuyên dẫn em, Nằng tin ở cái lòng nóng hổi của nằng có thể dẫn dụ được em. Nằng tin Lý sẽ nhận ra tư cách của người yêu, xa lánh không mắc vào bẫy cạm của Hồ. Thôi đành, nằng đành làm một mình cái công việc cải hóa này vậy. Tự nhủ thế, nằng đứng dậy lên gác, tìm Lý để liệu bảo ban một vài lời.

Người xưa, chắc phải rờ lòng mình hàng trăm bận, trong mọi trường hợp của đời, mới nói nổi câu «Lâm cục giả mê». Phải, nếu chưa từng suy ngẫm cái độ sống đã qua của mình, nếu chưa từng đem lên bàn mổ, phân tách và định nghĩa hành vi, cử chỉ của mình, chưa ai đã biết quãng đời mình vừa qua là cong queo, những ngày mình vừa qua là tối tăm. Hãy quay đầu ngó cái vết bánh xe ngònng ngoè trên bãi cát đời mình, để mà hiểu thuở ấy mình đã lệch-lạc đến như thế nào.

Người trong cuộc hay mê, hù, cũng là một chân-lý tìm thấy trong cơn sốt cơn rét của đời. Biết được mình sáng, đủ tầm chân tầm mắt mà bước, tưởng còn dễ lắm. Chứ biết được mình đã mê, đã làm lỗi, đã sai-lạc là điều khó lắm. Lòng tự ái của con người càng ngăn cản con người nhận ra chân tướng của mình. Nhất khi cái chân tướng ấy lại chẳng may may tốt đẹp.

Cái tuổi mười chín của Lý hẵn không cho phép Lý nói câu trên, cái câu mà chỉ kẻ tự tri lắm mới nói nổi. Giận chị đã làm mất lòng người yêu của mình, nàng lên gác nằm còng queo trên chiếc giường Hồng không, úp mặt vào gối khóc thút thít.

Thuần lên, Lý biết nàng cũng mặc kệ. Thấy chị lại cạnh, nàng vội nín thở, nhắm mắt, giả vờ ngủ. Nàng không muốn trông thấy cái người đã làm mờ miếng

kính hạnh phúc của nàng. À, nếu chị nàng đừng khiêu khích người yêu của nàng. Đừng gọi Hồ bằng cái tiếng ông nó nhạt phèo, không một chút thân tình. Đừng bắt nàng ở nhà, cho nàng theo Hồ xuống vác kèn máy về, thì có phải nàng đã sung sướng bao nhiêu không ? Thì có phải Hồ đã chẳng phải bẽ bàng về một mình không? Lại còn một điều nó làm cho nàng cái kinh gấp trăm nghìn nữa là Hồ đã giận nàng. Thế này có chết không ? Người yêu của nàng đã giận. Không giận sao được, bữa trước nàng hứa hẹn với người yêu nhiều lắm. Những là mẹ chiều lắm, chị dễ tính lắm. Thế mà lúc người yêu lại, mẹ đã tránh mặt thì chớ, chị lại nói những câu làm cho xảy đàn tan ghé làm cho «phụng lìa loan», «hoa lìa cành». Nghĩ đến chỗ người yêu của nàng phải về một mình với sự rần rỗi, nàng thấy ruột héo lại. Và nàng thấy ngay cái người đã làm cho nàng «tan-tác» là chị nàng, là Thuần, người chị xưa nay vẫn nói với nàng những câu âu yếm, vẫn chăm bẵm nàng như mẹ chăm bẵm con. Nàng thật không ngờ, cái người «ngăn trở» cuộc đời tình ái của nàng lại chính là Thuần, người chị ngày thường nàng coi như mẹ, không từ chối nàng cái gì bao giờ, nhường nàng trong cả sự may mắn, chỉ tiêu.

Thuần lại cạnh em, đồ chừng Lý ngủ, nàng đón đến đến gần phía giường. Nàng kiễng chân để nhìn Lý vì lúc ấy Lý quay mặt về bên kia. Thấy em ngủ, nàng nhìn về

phía chân, rồi khe khẽ cúi nhắc cái gối bỏ dục, để vào cạnh tay cho em. Cái gối ấy mọi khi Lý ngủ, nàng vẫn ôm ngang người. Và kéo cái chăn đơn, đắp ngang người Lý. Làm xong cái việc «đắp điểm» cho em, Thuận lại rón rén lui ra.

Bỗng một tiếng khóc nức lên làm cho Thuận giật mình. Nàng quay ngoắt lại, rồi chợt hiểu, nàng vội lại ôm chầm em. Tiếng khóc càng nức to.

- Kìa em, em làm sao ?

Những tiếng nức dài liên tiếp làm cho Thuận luống cuống. Nàng ngồi phịch xuống cạnh em, sát vào tận mặt hỏi :

- Sao, sao em, em làm sao mà khóc ?

Tuy Lý không trả lời, xong nàng cũng đã rõ nguyên do sự ảm ức của em. Nàng vội nói ngay :

- Chắc em giận chị không để em lại nhà anh Hồ, chứ gì ?

Tất nhiên Lý vẫn không đáp. Thuận phải giảng giải :

- Chị cần nói với em một điều, trước khi nói, chị chỉ xin em tin cho tấm lòng chị yêu em, hằng mong mỗi hạnh phúc của đời em. Em có thể ngờ gì, chắc em không thể

ngờ tấm lòng chị thương em. Điều này chị tin như thế. Cho nên chị cần phải viện vào tấm tình của chị đối với em, nói với em rằng : Những sự chị làm trước mắt em ban nãy là phải cả. Vì em đang ở trong một cái lốc, em không nhìn thấy những bụi bặm chung quanh em thôi, chị ở ngoài, chị thấy rõ hơn em. Vì em là em chị, vì chị là chị em, vì chúng là phải sống chung với nhau trong một giòng đời. Giòng ấy đục hay trong, chúng ta đều chịu ảnh hưởng. Sự an-vui của em là của chị, của chị là của em. Em không thể nào vui vẻ trước sự lo âu của chị, cũng như chị không thể thỏa thuê trước khổ cảnh của em, cho nên chị phải can thiệp vào đời tình ái của em, vì chị linh-cảm thấy nó sẽ đưa đến một cái gì nguy hiểm. Có lẽ nghe chị nói, em sẽ giận chị lắm. Nhưng là chị, chị không được phép quan tâm đến sự em giận chị. Chị không được phép tránh những sự giận như thế. Em có giận chị đi, nhưng xin em tin tấm lòng chị yêu em, không mong gì hơn là em sẽ được sống một cuộc đời sáng đẹp. Nhưng vì chị thấy người yêu của em không có cốt cách để chu-toàn cho đời em, nên chị ngại. Chị muốn em hiểu chỗ ấy, nghĩ lại xem.

Nghe đến đây, Lý bồng nhồm dậy, cãi ngay :

- Anh Hồ làm sao mà chị bảo không có cốt cách ?

Thuần nói rất rõ ràng để len-lỏi những ý-tưởng riêng vào lòng em :

- Anh Hồ chưa làm gì cả. Nhưng nhìn anh ấy, chị không thấy được yên lòng.

Lý thì hiểu thế nào câu này, nàng lại cãi :

- Ô chị nói lạ quá, thế thì có gì hiểu.

Rồi nàng cười khẩy :

- Nhìn người mà chị bảo không được yên lòng, thì đến giới cũng không hiểu chị nói gì.

Thuần vẫn ôn tồn :

- Thật đấy em ạ. Chị nhìn anh Hồ chị không thấy cái trường thành để cho em nương tựa. Chị thấy hạnh-phúc của đời em bị lung lay. Cho nên chị không thể đối với anh ấy khác được. Nói cho đúng, chị không thể đối với anh ấy như em được. Và sẽ hết sức mong em tỉnh táo lại, xét cho kỹ, trước khi nhận cuộc hôn nhân.

Lý thở dài chán ngán :

- Anh ấy tử tế, vui vẻ, có tiền, sang trọng, lại con nhà gia thế mà chị lại còn không bằng lòng. Thế những người... kém gấp trăm thế, thì chị bằng lòng à ?

Thuần hiểu ngay, hiểu cái chỗ em đem người yêu của mình ra so bì. Kể ra thì nàng buồn lắm khi thấy em có ý nghĩ ấy. Nàng buồn, nhưng không phải vì lòng tự ái bị va chạm. Một người như Thuần không bao giờ lại đi tự ái một cách kém cỏi như thế. Nàng buồn vì biết khi em đã sai-lạc thế thì khó mà nhận ra được lẽ phải. Khó mà thoát khỏi cạm bẫy của Hồ. Nhưng nàng cũng vẫn cố cắt nghĩa để chọc thủng cái màng tối tăm nó úp trí-não em :

- Chị biết em muốn nói gì rồi. Anh Hồ là con nhà gia thế, lại giàu có, lại vui vẻ, điều ấy chị cũng thấy như em. Xong có một chỗ chị thấy mà em không thấy là nhân cách của anh Hồ. Vì chị thấy thế, nên chị ngại cho cuộc đời của em. Những cái anh Hồ có ấy chưa phải là điều kiện cốt yếu để gây nên hạnh-phúc. Người khác rất có thể không có những cái anh Hồ có, nhưng lại rất có thể đem hạnh phúc lại cho chị. Điều này em chưa thể biết được đâu. Chị dù có cố cắt nghĩa em cũng chưa hiểu được. Chị chỉ xin em tin chị, tin lòng chị yêu em, mong muốn cho đời em được sung sướng, nghe theo chị ở một chỗ, một chỗ thế thôi.

Lý hỏi một cách rút khoát :

- Thế chị muốn em nghe chị thế nào nào, nghe chị chỗ nào nào ?

Yên lặng một phút để suy-nghĩ, Thuần vụt nói. Nàng nói cả quyết như người tin tưởng ở một giáo điều :

- Chị biết khi chị nói ra, em sẽ trạnh lòng. Và em rất có thể giận chị. Chị biết, nhưng bổn phận và lòng yêu em buộc chị phải nói.

Rồi nàng dần từng tiếng cho lời nói đi thẳng vào ruột gan em :

- Em nên tránh xa anh Hồ thì hơn. Nếu không, một ngày kia em sẽ phải hối hận.

Lý ngạc nhiên như người nhận được một tin bất ngờ :

- Em nên tránh xa anh Hồ ?

Quyết liệt, Thuần nói ngay :

- Phải, em nên tránh xa anh Hồ. Nếu không, một ngày kia, em sẽ hối hận.

- Em sẽ hối hận ?

- Và ngày ấy không xa đâu. Rồi em xem.

Rồi Thuần hạ giọng, náo nuột :

- Ngày ấy mà đến thì đến chính lòng chị cũng tan-nát. Chị cầu mong em sẽ tránh được ngày ấy, để cho chị

khỏi khổ.

- Chị sợ anh Hồ lừa em ?

Thuần lắc đầu :

- Bây giờ thì không nên nói gì cả. Anh Hồ có làm gì em không thì chị chưa biết. Chị chỉ biết độc có một điều: anh Hồ không làm cho đời em sướng thỏa đâu. Và trái lại là khác nữa.

Lý chép miệng, hoài nghi :

- Chị hay lo xa quá thật. Người như thế mà chị cũng gán cho người ta những sự không hay. Em đánh cuộc với chị này. Anh Hồ sẽ đem hạnh phúc lại cho em này. Em tin rằng em không nhầm này.

Nhiều lắm, Lý nói nhiều lắm để «bảo đảm» cho Hồ, nhưng Thuần chẳng nghe thấy gì cả. Cái tiếng kêu cứu cấp bách của số phận đứa em gái đã đánh át mất cả những tiếng khác. Thuần đợi em nói xong, lại bảo :

- Thì em hãy cứ nghe chị lấy một điều thôi nào. Em hãy cứ tin chị một lần thôi nào. Nếu quả anh Hồ yêu em một tấm tình chất thực, anh ấy sẽ làm đủ cách để «bắt» cho được em. Lúc ấy cũng chưa muộn cơ mà.

- Thế chị bảo em nghe chị thế nào ?

- Em hãy cứ ở nhà, đừng năng lại nhà anh ấy. Để rồi xem anh ấy xử với em thế nào ? Người ta hay dở ở đâu một lúc, hãy thử cho biết lòng dạ người đã nào. Em cứ bảo mẹ nghiêm lắm, không cho đi lại như thế xem ra sao nào ?

- Thế nghĩa là chị bắt em bỏ anh Hồ chứ gì ?

Thuần vẫn kiên nhẫn :

- Không, không đòi nào chị lại khôn-nạn thế. Sao chị lại có bảo em bỏ người yêu của em. Chị muốn em hãy nói thế với anh Hồ để đo cái mực trái-tim của anh ấy.

Khi người ta đã yêu một cách mù quáng, khi người ta đã thiên cậu, người ta còn nghe được gì, trông được gì. Tất nhiên Lý chẳng nghe nào. Nàng chỉ cho chị đã khe khắt với mình. Vì thế sau câu chuyện hôm ấy, Lý ở lì trên gác hai hôm, nàng làm «reo» để phản-đối chị. Nàng nhất định không ăn cơm, lúc nào cũng đắp chăn, khóc sụt sụt. Bà tham phải khuyên-giải mãi, nàng mới chịu thôi khóc và xuống dưới nhà. Bà tham sau khi nghe nàng kể hết đầu đuôi, liền trách Thuần. Thuần không «minh-oan», vì nàng biết sự hiểu biết của mẹ cũng chẳng cao-xa gì hơn em nàng. Bà tham thấy con gái không phân trần cho là mình đã đặt đúng những lời «kỳ-kèo», bèn rống rả :

- Từ giờ em nó làm gì thì mặc nó, cô là chỉ được cái phá-đám là không ai bằng.

Phá đám, danh từ này cả nhà, nghĩa là bà tham và Lý, đã gán cho Thuần, mỗi khi Thuần đề cử bỏ một cái gì.

Trước sự bênh vực em của mẹ, Thuần chỉ nói độc có một câu :

- Mẹ lại không tin con yêu em con hay gao ? Nhưng vì con thấy người ta không được đứng đắn nên con mới can ngăn em con.

Phần Thứ Hai

Sau bữa cơm để giới thiệu Tuân và Hồ, Thuần lo lắng hỏi người yêu :

- Anh có thể nói thẳng cho em biết, anh Hồ người thế nào ?

Tuân chăm chăm nhìn Thuần một cái nhìn chứa đựng những lo âu :

- Anh phải nói ngay với em, anh thấy phấp phồng thế nào ấy. Ông Hồ người không được chín lắm.

Thuần gặng ngay :

- Thế nghĩa là anh bảo người ấy sốc nổi chứ gì, hay khoa trương chứ gì ?

Tuân còn đang trầm-ngâm chưa kịp đáp, thì Thuần dẫn dỗi bảo ngay :

- Anh phải vì hạnh phúc của đời em cho em biết sự nhận xét của anh về anh Hồ. Anh thử tưởng tượng sự khổ não của em một khi em Lý phải sống điều đứng bên cạnh một người chồng thiếu nhân cách.

Tuân vội vàng giơ tay ngăn người yêu :

- Thôi thôi, anh hiểu rồi, anh hiểu rồi, em không phải nói nữa. Để anh nói thẳng cho mà nghe.

Rồi mất sáng cái ánh sáng của những kẻ quyết đoán, Tuân ngược mắt như những khi cần định đoạt, đồng dục:

- Ông Hồ là người không thể tin cậy được. Ngôn ngữ và cử chỉ chứng tỏ tâm tình của một kẻ bất trắc. Người này thế nào cũng làm phiền cho cô Lý đấy.

- Anh nói đúng, em cũng nghĩ thế. Em lo lắm, em đã thưa với mẹ em nhiều lần về nhân cách anh Hồ rồi. Nhưng mẹ em thì anh đã biết đấy, em nói khan nói vãn thế nào, mẹ em cũng chẳng quan-tâm. Nói lắm thì mẹ em bảo mặc kệ nó, giảng đến rằm thì giảng tròn. Em chán quá, khi các cụ đã nói thế thì em còn biết làm thế nào được nữa.

- Sao em không bảo thẳng em Lý ?

- Em đã bảo rồi, bảo nhiều lắm rồi, nhưng em Lý không chịu nghe. Nó còn trẻ dại lắm, chỉ thích những cái hòe-hoẹt. Anh xem đấy, nó mê anh Hồ lắm. Và em thấy rõ mòn một rồi thế nào nó cũng khổ sở về người này. Bây giờ anh bảo em làm thế nào ?

Tuân nhìn dài vào con mắt người yêu :

- Em phải cố sức tỉnh thức cô ấy, không thì sau này mang hận. Anh xem ý, ông Hồ không được chân thật lắm.

- Thì không chân thật một tí nào thì đúng hơn.

Ngừng một phút, Thuần gõ gõ tay xuống bàn, hát hàm bảo Tuân :

- Hay anh bảo nó một vài nhời cho em vậy nhé.

Tuân nhận nhời ngay :

- Vâng, để rồi anh bảo cô ấy.

Thuần vội đón ngay :

- Nhưng em giao hẹn với anh. Anh nói thì thế nào nó cũng sụng sịu với anh đấy. Anh có chịu được cái mặt chua như dấm của nó không ?

Tuân cười một cái cười son sắt :

- Thế nghĩa là em bảo cô Lý không phải là em anh chứ gì ?

Thuần hiểu ngay vội vàng xin lỗi :

- Thôi, em xin lỗi, em xin lỗi, em nhớ nhời.

Tuân hất tay để phác một cử chỉ che chở :

- Anh phải nói chứ, nói kỳ cho cô ấy nghe ra thì thôi chứ. Để yên thế nào được. Sự vấp ngã của em Lý có quan hệ đến sự an-vui của đời em. Mà anh thì anh không có can-đảm trông thấy em buồn. Tất nhiên anh phải nói cho kỳ được chứ.

- Em cũng mong như thế. Nó mà không nghe anh, không nghe em, thì này không lâu đâu, nó sẽ phải hối hận ngay. Em cứ trông con mắt của anh Hồ là em thấy cả những thảm họa sẽ đến cho em Lý rồi.

Những ngày tháng nhơn nhơ của Lý cứ chầy giữa sự lo lắng của Thuần và Tuân. Bốn con mắt sắc cạnh này lúc nào cũng soi soi vào sắc-diện Lý. Luôn luôn họ hỏi nhau những câu hỏi để áng chừng cái mực luân lý trong tình ái của Lý.

- Anh xem nó độ này thế nào ?

Tuy Thuần chỉ hỏi có thế, xong Tuân hiểu ý người yêu. Tuân hiểu người yêu của mình thắc mắc về em nhiều quá. Tuân hiểu người yêu lo lắng về sự đại đột của em. Cứ cái vẻ mặt thất sắc chờ câu trả lời cũng là một tang chứng của sự băn khoăn rồi.

Họ để ý quan-sát hình sắc, cử động của Lý từng li từng tí. Một cái dơ tay, một cái quay mình, một cái vuốt tóc của Lý đều được họ thu nhập vào nhỡn tuyến.

- Anh xem có phải trông nó hơi xanh và uể oải thế nào không ?

Tuân biết rõ ràng sự lo ngại của người yêu. Chàng cười nhạt :

- Anh đã nghĩ đến điều này trước em rồi. Cô ấy độ này đi nắng nhiều quá thế đấy, không việc gì đâu.

- Đi nắng mà lại xanh người, khỏe ra thì mới phải chứ anh ?

- Nói là đi nắng chứ có phải phơi ngoài nắng đâu. Đi chơi nhiều, quá sức, về lại không ăn được, thành ra uể oải thôi mà.

Ba bốn tháng giờ liền, luôn luôn họ bàn-bạc chung quanh cái tình của Lý. Lý không làm sao ! Lý vẫn vui vẻ nhẩy như con chơi chơi cả ngày là họ được an lòng. Sự vang mình sốt mẩy của Lý bây giờ làm cho họ lo sốt vó. Họ vội vã rọi trên khắp da thịt Lý, từ đầu đến chân, luồng điện của con mắt thực tế. Để rồi lại thì thầm với nhau. Để rồi lại thì nhau đoán về Lý. Để rồi hoặc lo rộn lên, hay cười kín đáo.

Khi người ta đã nơm nớp hay khắp khởi về một điều gì thì tất nhiên nó trong não người ta rồi. Tại sao Thuần và Tuân lại đi bối rối về Lý ? Là vì họ nhận thấy người yêu của Lý thiếu nhân cách. Và sẽ đưa đến tại họa.

Cái điều họ nơm nớp bây giờ đã thành xương thịt. Nửa tháng nay Lý nằm bệt ở nhà, và Hồ cũng không đến nữa. Sự vắng mặt nửa tháng giò của Hồ khiến thằng bép cũng phải nhắc đến :

- CẬU HỒ CON LÂU NAY BẠN GÌ KHÔNG THẤY LẠI CHƠI ?

Sau khi Thuần đã dò hỏi em, đã ướm ý em, nàng vội đi tìm ngay Tuân. Nàng nói với Tuân bằng một giọng dầm lẹ :

- Khổ quá anh ạ, Lý độ này nó thế nào ấy ? Nó... ấy rồi anh ạ.

Tuân lặng cả một lúc, nhìn người yêu dầm dẫm :

- Độ này ông Hồ có hay lại không ?

- Nửa tháng nay không lại.

- Nửa tháng ?

- Phải, nửa tháng.

- Em xem em Lý có khác gì không ?
- Em biết chắc rồi. Em trông thấy hói hận chạy dài trên mặt nó.
- Me biết chưa ?
- Me em thì biết gì ! Me em còn bận đi mua sen về ướp chè ở dưới dì em.
- Nếu em biết đích xác, em phải thưa để me biết chứ.
- Vâng, nhưng rồi làm thế nào ?
- Cũng cần phải biết rõ đã chứ.
- Biết rõ thì em biết rồi. Không sai đâu anh ạ. Em hỏi nó, nó đã không nói gì, chỉ khóc thôi mà lị.
- Thế em định thế nào ?
- Em bối rối quá, không biết làm thế nào cả.
- Có lẽ nên bắt đầu bằng sự thưa để me rõ, rồi để me định liệu. Anh và em, chúng ta sẽ theo ý-kiến của me. Có thể để vậy thế nào được mà chả lo.

Bà Tham nghe Thuần thuật lại, rụng rời. Bà chết khiếp, bộ mặt vốn hồng hào của bà bỗng đỏ thành màu xám. Bà ngồi trên cái ghế đầu run mà đến rung cả chân

ghế. Như người bị gió đánh bạt hơi, bà nghệt thở hỏi bằng một giọng đuôi đuôi :

- Bây giờ làm thế nào ?

Thuần nhìn mẹ thở dài :

- Me hãy hỏi thật nó, xem nó có thú ngay không đã, rồi mới liệu được chứ. Ngộ nó cứ chối bai bãi thì làm thế nào ?

- Me hỏi thế nào được. Chị em gái, con hỏi thì tiện hơn.

- Con đã hỏi, nó không chịu nói. Con chắc me hỏi, nó sẽ khai hết. Xưa nay me thương nó lắm cơ mà. Thế nào nó chả nói với me.

Câu nói ngay tình của Thuần khiến bà Tham trạnh lòng. Bà tưởng con trách mình về chỗ chiều Lý quá, bèn nói :

- Thì nào ai ngờ sự thể lại ra thế này.

Thuần biết mẹ nhận lầm ý mình, vội nói ngay :

- Là con bảo xưa nay me vẫn thương nó, thì bây giờ me hỏi gì nó chẳng nói thật với me ấy chứ.

Bà Tham mền máo :

- Ngày trước con cứ bảo me đề chừng nó me không nghe thành thử bây giờ khốn khổ thế này.

Thuần vội gạt ngay :

- Thôi me ạ ! chuyện ngày trước nói làm gì nữa. Con chỉ xin me bây giờ me hỏi em con cho đích-xác. Nếu nó chót đại thế nào, me định liệu cho xong đi, chứ để yên được đâu.

Bà Tham trút sầu thảm trong cái thở dài xé ruột :

- Biết nó có chịu nói thật không. Và biết rồi thì định-liệu thế nào.

Thuần cái mặt nhưng khẽ đưa mắt nhìn ngang mẹ, tỏ dấu đang nghĩ lung lắm.

- Me hẵng cứ hỏi cái đã. Cho ba năm rõ mười đã, rồi hãy hay nào.

Bà tham úp mặt xuống đầu gối, khóc như mưa như gió. Nếu có ai theo rồi bà từ thuở đội nón quai thao về nhà chồng cho đến ngày hôm nay, người ta phải ngạc nhiên khi thấy một người trời sinh ra là để hưởng hết những nhàn dật, lại có thể khóc tu tu như thế kia được.

Thế NHÀ ĐÃ

Bà tham sở dĩ khóc ghê gớm thế là vì vừa ở buồng Lý ra. Nghĩa là bà vừa bị nắm hạt tiêu ném vào mắt. Nghĩa là vừa bị cái vồ tội lỗi của con quọc vào đầu. Lý đã thù tất cả với mẹ. Nàng đã khai tất cả với bà Tham. Bây giờ không phải là chuyện bắt bóng đèn chùng nữa. Xương và thịt của câu chuyện sắp sửa ló hình rồi. Bà tham đã rõ mồn một rồi.

Thuần từ nãy vẫn đứng cạnh mẹ nhưng nàng không xin mẹ nín đi, như mọi khi, nàng biết mẹ nàng cần phải khóc lắm. Có người mẹ nào lại có thể không phao phí nước mắt trong cái trường hợp đại nguy biến này. Nguy biến hơn tất cả những nguy biến của cái đời làm mẹ.

Khóc chán, bà tham ngẩng nhìn Thuần ngao ngán. Trong cái nhìn ấy có cả một câu hỏi cầu cứu.

Thuần phút này không mảy-may xanh xám cái khoảng má của màng thấy ửng lên một màu : màu đỏ. Cái đỏ của những kẻ kiến-cơ nhi-ác, không bối rối trước nghịch cảnh.

- Mẹ thử bảo em con nó dục người ta hỏi xem, xem người ta xử đối với nó thế nào ?

Bà Tham đưa vạt con áo lên sỉ mũi, khịt khịt mấy cái, bà ghen ngào :

- Me xem ý hình như nó biết thằng kia chuội ra rồi.

Thốt nhiên da thịt Thuần bị bỏng rẫy, bỏng cái thứ bỏng của cát lửa. Không phải nàng sợ gia đình nàng sẽ bị bêu riếu. Không phải nàng sợ em nàng sẽ khốn-khổ. Không, nàng thấy đau cái đau kẻ làm con khi phải thấy mẹ phải hạ mình nói đến những điều chẳng đẹp gì. «Chuội ra rồi», ba tiếng ấy Thuần thấy mẹ nói nó mới bẽ làm sao. Mẹ nàng người mẹ «trắng muốt» của nàng, nàng có ngờ đâu có phút phải «lâm than» như thế này. Nàng đau cái đau kẻ làm con trông thấy cái bã-thế của mẹ. Nhất khi cái bã thế ấy lại gói ghém một cái gì tủi nhục, ê chề. Hừ, nàng có thể không đau làm sao được, khi mẹ nàng, xuất từ tấm bé cho đến những ngày hiện tại, chỉ có «làm mưa làm gió» trên đầu chồng, đầu con, phút này phải ngẩn mặt, cất tiếng khóc, vì sự động cốn của đứa con.

- Không, con muốn me bảo hẳn nó cho rõ ràng, xem nó trả lời me thế nào ?

Với một vẻ mặt cầu khẩn, bà Tham nài nỉ :

- Thôi, con hỏi cho me. Me không dám nhìn mặt nó nữa. Bây giờ con hỏi nó cũng không dám giấu nữa đâu. Con cứ lên hỏi nó cho me.

Thuần nghĩ một lát, nhận lời :

- Vâng thế mẹ để rồi con hỏi nó vậy.

Nói xong, nàng đi về phía tủ áo mở lấy lọ dầu quất thần vừa đi vừa mở nút vừa dốc lọ dầu vào đầu ngón tay, đưa lên mũi. Rồi đưa cho mẹ :

- Mẹ cầm lấy mà xoa, để con lên con bảo nó.

Thuần vừa nhích chân, bà Tham đã đưa tay nắm vạt áo con lôi lại. Bằng một vẻ mặt kẻ giấu của, bà kín đáo bảo Thuần :

- Con liệu khe khẽ chứ, không kẻ ăn người làm chúng nó biết thì bất trị. Chúng nó đồn đại thì mẹ chết mất. Các ông cả bà lớn, các ông các bà ấy mà phong phanh một tí thì mẹ không còn mặt mũi nào mà ở cái tỉnh này nữa đâu. Mẹ đi vui đi rập đầu thì đi.

Thuần gật lấy gật để ngay :

- Được mẹ cứ yên tâm. Con phải cẩn thận chứ.

Khi nàng vừa nhích chân lần thứ hai, bà Tham lại níu lại, bà lại nhỏ nhẹ bằng một giọng lo âu :

- Ấy con cũng đừng có gắt gỏng gì nó. Nhỡ nó tủi thân, nó... ấy một cái thì chết đấy.

Lúc đầu tiên, tình mẫu tử Thuần cảm thấm thía thấy vị của nó. Mẹ nàng chỉ vì là mẹ đưa con tội lỗi đã sợ từ kẻ ăn người ở trong nhà sợ đủ. Và lại sợ luôn cả sự phá hỏng của kẻ có tội nữa. Thuần muốn nói với mẹ một lời để cho sự thắc mắc khỏi gieo thoi trong lòng mẹ. Xong nhờ ấy nàng không thốt ra được, vì nàng không muốn trông thấy sự rầu rĩ của mẹ nàng. Vì nàng không muốn cho người mẹ đài các của nàng giờ phải khuất phục trước cái thế bĩ của người mẹ có con hư.

Thuần chỉ sẽ gật đầu, và nói cho mẹ vững lòng :

- Vâng, mẹ cứ nằm nghỉ đi. Để con bàn với em con xem cần phải định liệu thế nào. Mẹ cứ tin không đời nào con lại làm cho em con trạnh lòng đâu. Đời nào con lại thế.

Thuần nói từng ấy tiếng, vẫn thấy nỗi lo của mẹ chưa tản mát trên khuôn mặt, nàng lại phải cố nói thêm :

- Ấy thế mà rồi con thu xếp thế nào cũng xong đây mẹ ạ.

Hỡi ôi ! thế nào cũng xong, Thuần đã nói câu ấy với một vẻ mặt rất thản nhiên, thứ thản nhiên nhân tạo của kẻ muốn nâng đỡ người.

Bà Tham lại ném cho con một cái nhìn van-lơn .

- Thôi thì con thương me những lúc này.

Rồi bỗng bà lại mếu máo :

- Me cũng chỉ có một nó là bé bỏng. Nếu nó mệnh-hệ nào thì me sống thế nào được.

- Không sao đâu me ạ. Con đã bảo thế nào cũng thu xếp xong là thế nào cũng xong. Me cứ tin ở con.

Ở đời, đôi khi chẳng phải cất tiếng nên chữ tin vào đầu một người mà mình rõ mồn một sự bất lực của mình hay sao ? Biết đấy, biết cái «đuối» của mình đấy, cũng vẫn phải bảo : hãy tin ta. Bảo người ta thế, là để ngay phút ấy người ta được đỡ khô đã. Trong trường hợp này, Thuần không thể bị coi là đã lừa dối mẹ. Vì nếu nàng chẳng nói thế đi nữa, mẹ nàng cũng vẫn không tự giải cứu được cơ mà. Khi kẻ chết đói đã không thể còn có cách tự kiếm nổi một miếng bánh, mà ta dù thương kẻ ấy đến thế nào cũng không ném nổi cho một tí đỡ lòng, thì ta rất có quyền bảo người ấy : Cố nhịn lát nữa, sẽ được no. À, nói thế, ta chỉ có thể bị gọi là lừa dối, chỉ khi nào ta đã để kẻ đói vì tin cái «chóc nữa» của ta mà thành ra chết đói. Chứ nếu ta dù không hứa, kẻ kia chóc nữa vẫn chết đói như thường thì không, ta không lừa

dối gì cả ! Ấy là ta chưa kể đến chỗ cái «chốc nữa» tuy nhiên ta biết trước là sẽ chẳng đến nào, nhưng biết đâu, nhờ một sức vạn năng nào, hay đúng hơn nhờ một cái may hãn hữu, biến thành cái «có thể» thì biết đâu.

Thuần bảo mẹ tin ở sự thu xếp của nàng thế nào cũng ổn, là vì nàng thấy cần phải nói thế để tạm an lòng mẹ. Là vì nàng thấy giá mẹ nàng không được an lòng lúc ấy cũng không còn có lối nào khác nữa để thu xếp cho xong.

Bà Tham tuy nghe con bảo tin, cũng gật đầu, xong bà cũng thấy ngay khó lắm. Bà cũng thấy ngay con bà thương bà thì nói thế thôi, chứ lòng bà vẫn nơm nớp thế nào. Mặc dầu bà biết sự thu xếp ổn thỏa rất khó thực-hiện mà bà cũng vẫn thấy nhẹ lo-âu đi đôi chút. Kể chết khát tuy chỉ trông thấy cái tranh lưu thủy thôi, chứ chưa nói đến trông thấy nước cũng thấy mơ hồ cổ họng mình mát rượi được một tị rồi.

Lý ngồi gục đầu xuống bàn, tóc rũ-rượi. Trông thấy em trong một cảnh trạng thảm thê quá, Thuần buốt ruột. Nàng lên tiếng :

- Em Lý !

Lý khẽ ngẩng mặt, nước mắt ướt đầm trên bàn. Thuần đến cạnh, gỡ tóc cho em, ôn tồn :

- Em buồn lắm phải không ?

Con mắt đỏ hoe, Lý lặng nhìn chị một cái nhìn ai oán. Thuần ôm đầu em, ghé sát tận mặt :

- Em đừng lo, đã có chị. Chị sẽ chu toàn cho em.

Một tiếng thở dài như cháy ruột gan :

- Em chết mất chị ạ. Em không sống được đâu. Em không còn mặt mũi nào trông thấy mẹ, trông thấy chị.

Tiếp đến những cái nấc liên tiếp.

- Em đừng nghĩ thế. Mẹ bao giờ không thương em. Chị bao giờ không thương em.

- Vì em không nghe chị, vì em không thương chị.

- Không, không phải thế. Em đừng nghĩ quẩn. Em cần tỉnh trí, đừng để di-bại cho... thân thể. Rồi đâu có đó.

Rầu rĩ, Lý lắc đầu thảm hại :

- Em không ngờ em đã yêu phải một kẻ khốn nạn. Em đã chôn vùi đời em trong những cám dỗ của kẻ khốn

nạn.

Thuần kéo một cái ghế, ngồi xuống, rồi nắm tay em, nàng thủ thủ :

- Thôi, những sự lầm lỡ không nên nhắc đến nữa. Em lặng yên cho chị hỏi, để chị liệu. Đằng nào việc cũng xảy ra rồi cơ mà. Thế nào, anh Hồ đã biết... hết chưa ?

Lý gật đầu sau một cái nhìn uất ức.

- Anh ấy bảo em thế nào ?

Lý lắc đầu :

- Hắn không đả động gì đến sự hỏi em cả.

- Nhưng em đã giục anh ấy chưa ?

- Em đã bảo hắn nhiều lần. Hắn chỉ khát lần.

- Bây giờ em có thể mời anh ấy lại chơi được không ?

- Hắn không lại đâu !

- Không có lẽ.

- Thật đấy chị ạ. Em đã viết cho y bốn lá thư, bảo y lại nói với me, xong y không trả lời.

Thuần cắn ngón tay trầm ngâm :

- Em có thể đến tìm y một lần nữa được không ?

- Không, em không thềm bước chân vào cái cửa của thằng khốn nạn ấy nữa.

Thuần xua tay ngăn em :

- Thôi, chị bảo, em đừng giận rồi nữa, không ích gì, chỉ tổn hại sức khỏe.

Rồi nàng khẽ vỗ vỗ đùi em

- Em nghe chị điều này nhé. Em viết cho anh ấy mấy chữ bảo anh ấy nếu không đến cho em hỏi một điều ngay tối nay, em sẽ bỏ đi vào Saigon ngay ngày mai, xem anh ấy trả lời thế nào ?

Lý lắc đầu lia lịa :

- Em không cần đến cái kẻ mặt người dạ thú ấy nữa.

- Kìa em, chị đã bảo em đừng giận dữ nữa mà. Hại sức khỏe, ích gì. Hăng cứ thử một lần cuối cùng xem anh ấy nghĩ thế nào đã, rồi liệu.

Nhếch môi một cách khinh bỉ, Lý cười nhạt :

- Nó nghĩ gì, cái đồ súc vật vô lương-tâm ấy.

- Kia, em, em không nghe chị à ?

Rồi cao giọng :

- Mặc dầu y đã xử tệ với em, xong cũng phải làm cho có đầu đuôi. Em cứ viết mấy chữ cho anh ấy, chị sai nó đem lại. Xem anh ấy trả lời thế nào, rồi chị sẽ liệu thu xếp cho em. Nếu thật anh ấy đã xử xự như quân tiểu nhân, lúc ấy sẽ hay.

- Nó không lại đâu, chị ạ. Phí công và lại mang tiếng là mình «cầu cạnh» nó.

Bị chị nói mãi, Lý chấp tay vái Thuần :

- Em lạy chị, chị có thương em, đừng bắt em phải nhục nhã với nó nữa. Em đã nhục nhã nhiều rồi.

Thuần giữ tay em lại, cả-quyết :

- Việc gì em phải nhục nhã với anh ấy. Đời nào chị để em phải quỳ lạy ai. Nhưng việc nó thế, phải làm thế, có sao.

Và kiêu hãnh cái thú kiêu hãnh của kẻ thất chí :

- À nếu anh ấy lại tưởng em cần anh ấy, anh ấy bắt chẹt, thì chị viết thư cấm cửa anh ấy ngay. Cần gì.

Rồi lại đồ :

- Em cứ nghe chị, chị không bao giờ làm mất thể diện của em đâu.

Bị chị ép nài, bất đắc dĩ, Lý phải nghe theo. Thuần thấy em bằng lòng, vội vàng lấy một mảnh giấy, và đưa bút vào tận tay Lý.

- Tùy em, em muốn viết thể nào thì viết.

Rồi nàng đi về phía mắc áo, lật một vài cái áo, làm bộ tìm-tòi, nàng cầm một chiếc áo, quay bảo em :

- Em cứ viết đi nhé, chị xuống một lát chị lên.

Thuần muốn tránh mặt, để em được tự do viết cho Hồ. Nàng không muốn ở đây, vì sợ em muốn viết nhiều mà ngượng chăng. Nhưng nàng đã nhầm, Lý ném bút, vội gọi :

- Chị ở đây đem xuống sai chúng nó đi cho em. Em viết xong rồi.

- Sao em viết chóng thế ?

Lý bĩu môi :

- Viết làm gì nhiều cho bản tay.

Thuần vừa cheo chiếc áo trả về chỗ cũ vừa bảo :

- Em dán phong bì đi, rồi chị sai bếp nó đi.

Lý nhún vai :

- Việc gì phải dán, chị cứ bảo nó đem lại.

Và nàng xít hai hàm răng :

- Nhưng em giao hẹn với chị, nếu nó đến chị đừng cho nó gặp em đấy, không đời nào em chịu nhìn mặt nó đâu.

Thằng bếp đi về, Thuần đón ngay bằng một câu hỏi :

- Ông Hồ đi vắng hử ?

Thằng bếp vừa cúi xuống rút cái cặp quần vừa lắc đầu :

- Không, ông ấy có nhà đấy ạ.

- Ông ấy có bảo gì mày ?

- Thưa cô không.

- Có thư trả lời không ?

Thằng bếp gật đầu. Nó móc túi lấy mảnh giấy đưa cho Thuần. Nàng xem thì là bức thư của Lý, Hồ đưa trả

lại có mấy giòong chữ :

«Tôi không thể lại ngay được, vì còn phải sửa-soạn mai đi Saigon cho sở».

Đáng lẽ Thuần dẫu không cho Lý biết, sợ em uất ức quá. Song vì là nước cờ sinh tử nên nàng đành phải cho em biết. Nhắc lại mấy chữ của Hồ xong, Thuần lo lắng nhìn em. Nhưng không Lý chẳng uất ức tí nào. Nàng cười nhạt toát ra sự khinh bỉ :

- Đấy em đã biết mà ! Chị đã rõ nó là hạng chó má chưa ?

Thuần yên lặng; nàng ngao ngán nhìn em, nhìn cái tang chứng tội lỗi sắp sửa hiện hình. Nàng ngồi phịch xuống ghế thở rốc như người vừa leo núi.

Lý không ử rữ như mọi, lúc nàng bảo chị tiếng chong văt :

- Thôi chị đừng bận tâm đến việc của em nữa. Em xin chị. Em khắc có cách rồi.

Sự bình tĩnh quá thể của em làm cho Thuần hoảng sợ. Nàng nghi trong cái mớ than âm ỉ sẽ ngùn ngụt bốc một ngọn lửa ngất trời. Nàng nghĩ đến những vụ trẫm mình, quỳên-sinh vẫn thường đăng trên các báo. Nàng

ngĩ đến Hoàn, em họ nàng, ban ngày còn vui vẻ với mọi người như thế, đến đêm đã cheo cở lên xà nhà. Nàng nhìn vào mắt em để cố đọc những ý tưởng chôn kín trong lòng xấu. Rồi nàng ném một câu dò ý : Em không sợ tai tiếng à ?

Nếu không phải là vấn đề sống chết... không đời nào Thuần dám hỏi em câu hỏi táo bạo ấy. Người chị nhuần nhị ấy bao giờ lại ngọc-nghech đến như thế.

Lý vuốt những sợi tóc vương ở trán :

- Không, bây giờ thì em không sợ gì cả.

Trống ngực Thuần đập ran, nàng thấy bức tường trước mặt tối sẫm :

- Em không sợ.

Lý thở nhiên :

- Không chị ạ. Em chỉ sợ vì làm chị và mẹ buồn thế thôi. Còn đời em, em cần gì. Em sẽ đi một nơi xa, về quê cô Hai Thành. Rồi sinh nở xong, em lại về Hà nội này. Em cần gì ai.

Và chua chát :

- Khi đời đã ác với em, em lại ác với đời.

Và nói cái thứ tiếng làm lạnh gáy, đứng dựng các chân tóc :

- Lúc bấy giờ em mới báo thù đời.

Thuần không thấy sợ nữa. Nàng hiểu ý tưởng của em rồi. Nhưng rút một chân lên khỏi cái hố này để rồi lại thõm xuống cái bên cạnh, nàng lo lắng cho những ý-nghĩ ác độc của em. À, khi người ta đã hận đời, trả thù đời thì người ta sinh ra nguy hiểm vô cùng. Nhưng trước nhất đời người ta đã là một quái vật. Cái nọc độc đem ra giết hại thiên hạ trước tiên đã ngấm vào tạng phủ mình. Nàng vội ngăn ngay em :

- Việc gì lại phải thế em. Người ta ở đời cứ ăn ở tử tế, ai đen bạc mặc. Giời khắc bù cho mình những cái khác.

Lý lại cười nhạt :

- Chị bảo em gì bây giờ em cũng chỉ biết nghe thôi, còn làm theo thì em không bao giờ làm theo đâu.

Một giòng nước mắt lăn xuống má, Thuần nghẹn ngào :

- Em phải thương me, thương chị, đừng làm điều gì cho me và chị buồn. Em cứ yên tâm để chị thu xếp cho em.

Lý ngăn ngay :

- Em xin chị đừng nói đến thu xếp nữa. Không đòi nào em thèm trông mặt cái đứa khốn nạn ấy đâu. Chị đừng nói gì với hắn, em khổ lắm rồi.

Kể lại cho mẹ nghe những gì đã xảy ra ở em, Thuần hỏi ý kiến bà Tham :

- Bây giờ chỉ còn cách nhờ anh Tuấn đến dò ý hắn xem sao. Me nghĩ thế nào ?

Như bị điện giật, bà Tham rúm ró :

- Chết, chết, đừng có cho anh ấy biết mà chết. Sao con lại dại thế. Con không sợ người ta khinh me, khinh con à ? Ô hay, con quần trí rồi chắc ?

Thuần biết chỗ nông-cạn của mẹ, xong vẫn phải giảng giải :

- Me đừng sợ, con đã nghĩ kỹ rồi. Anh ấy không phải người như thế. Me bảo không nhờ anh ấy thì làm thế nào bây giờ ?

Bà Tham ngắt ngay :

- Không được, không được, khổ lắm, sao con dại thế. Tự dưng đi lạy ông con ở bụi này. Con mà hở ra cho anh

ấy biết thì anh ấy khinh cả nhà nhà ta đây. Ai lại đại thế bao giờ. Dẫu đi chả về thay nữa là.

Vì là khởi điểm của sự định liệu, Thuần cần phải biện bạch để bà tham phải nhận những đề nghị của nàng.

- Me xét việc không đúng đâu. Một người như anh Tuấn mà lại hẹp hòi như thế thế nào được. Me nên nhớ, nếu anh ấy khác ý với con, con cự tuyệt ngay. Con không cần có một người chồng như thế. Nhưng con đã rõ, anh Tuấn yêu em Lý lắm. Sự lầm lạc của nó chỉ làm cho anh ấy thương nó thêm. Gia dĩ người ta đối với nhau nhờ cậy nhau ở những chỗ sông lở cát bồi, những cảnh khe khắt. Chứ lại nhân sự đau đớn của nhau mà dè-bủ nhau thêm, thì thà xa quách nhau còn hơn. Có gần nhau cũng chẳng giúp ích gì cho đời nhau cả. Me cứ tin là con không bao giờ nhầm. Xưa nay con nói có sai gì đâu. Nếu me không nghe con thì sau này xảy ra tai-họa cho em con, me đừng trách con đã không hết lòng với em.

Rồi nàng gạch cho rõ nét :

- Con mà xét người, me cứ tin là không bao giờ nhầm.

Bà tham uể oải, vuôn vai :

- Ừ thôi ! con muốn làm thế nào thì làm. Nhưng có nói với anh ấy cũng liệu mà nói. Nói cho nó khéo khéo

một tí.

Thuần đã buồn héo cả ruột, nghe mẹ dặn, bồng bật cười. Nàng bảo mẹ :

- Khi đã nói được thì không cần phải khéo, mà đã phải khéo thì không bao giờ nói được.

Tuần vừa nhận được giấy của người yêu gọi vội lại ngay. Chàng vội vàng quá, ở trên xe bước xuống quên cả quyển sách quý nhất trong tủ sách của chàng. Khi người xe gọi để trả lại, chàng đang ngồi nói chuyện với Thuần, giật bắn người. Chàng cho người xe năm hào, rồi dơ quyển sách bảo người yêu :

- Mất quyển này thì anh mất ăn mất ngủ. May quá !

Rồi không biết nghĩ thế nào, Tuần tiếp luôn :

- Điềm lành đây em ạ. Có lẽ việc này thu xếp được ổn-thỏa cũng nên.

Hai người lại bắt đầu câu chuyện lại. Sau một hồi bàn tán các lẽ thiệt hơn, Tuần dơ tay một cách cương-quyết:

- Em cứ yên tâm, thế nào anh cũng khuất phục được y. Thế nào y cũng phải nghe anh.

Lúc sắp sửa từ giã, Tuấn còn hỏi thêm một câu. Không ngờ câu hỏi ấy giắt lại một câu trả lời làm cho chàng không thể đi ngay được. Khi chàng nghe Thuần đáp :

- Me em tránh anh đấy. Me em sợ anh... khinh... chúng em, me em không dám gặp anh.

Thì chàng toát mồ hôi, đầu choáng váng. Chàng không ngờ bà Tham lại có thể hiểu nhầm chàng đến thế. Chàng đau cái đau của kẻ thân yêu khi biết người ruột lòng của mình định dấu diếm mình một điều gì. Thở dài, chàng bảo Thuần :

- Anh không yên tâm chút nào cả. Em phải cho mời me về đây, anh thừa mấy lời đã. Anh không muốn me nghĩ nhầm về anh như thế. Vì sự nghĩ nhầm ấy làm cho me không được yên lòng. Em cho mời ngay me về cho anh đi, anh van em.

Thuần không thể làm khác, vì nàng biết rõ Tuấn khi đã muốn không thể một phút trì hoãn bèn sai thằng bếp sang bà Phán bên cạnh mời mẹ về.

Người ta, một việc xảy đến quan hệ hay không là ở năng lực cảm xúc của từng người cùng chứng kiến một sự đồ-nát của một gia đình, hai người đều có những mối nghĩ khác nhau. Rất có thể một người thản nhiên như

không thấy gì cả. Rất có thể một người thắc mắc cho đến tận ngày thứ mấy mươi. Với kẻ khác rất có thể chỉ phàn nàn chợt qua thế thôi. Nhưng Tuấn là hạng giàu cảm xúc. Chàng thấy ngay sự bà mẹ vợ tương lai của chàng đã nhảm một cách đáng hải hùng. Không phải chàng đã trạnh lòng về chỗ bà Tham không ngỏ thật tình cảnh gia đình, chàng thắc mắc vì sợ bà Tham thắc mắc sự tỏ lộ với chàng về lỗi lầm của Lý như thế bà Tham sẽ khổ, sẽ là cái kiềng hai chân, sẽ là cái mề chân so-le, bà Tham sẽ không thể yên-vui. Mà đúng, yên vui làm sao được, khi người ta có khổ cảnh không biết giải tỏ với ai, yên vui làm sao được khi sự long lở của đời mình đã chẳng có một cánh tay bồi đắp lại còn phải bung bít, còn sợ bị chê bai.

Cho nên lúc bà Tham về, chàng giải lòng ngay :

- Thừa bà, việc của em Lý con xin bà cứ giao phó cho con. Bà đừng ngại gì cả. Con là con cái trong gia đình, bổn phận con là phải tận tâm những lúc này. Con xin tạ ơn bà vì bà đã thương con cho con được biết việc nhà, được dự vào công việc của em Lý con. Con xin bà tin cho rằng, có việc gì vui của nhà ra là con vui trước, mà có việc buồn của nhà ta là con buồn trước.

Bà Tham ghenghen lời, bà không biết nói gì. Một lúc lâu bà mới thốt ra được một câu :

- Thôi thì anh thương me, anh thu xếp cho em. Me tủi lòng lắm, bảo nó, nó không nghe để đến nỗi bêu xấu bêu hổ thế này.

Thuân vội vàng chấp tay vái bà Tham lia lịa :

- Con lạy bà nữa, bà thương con xá cho em con. Em con vì trẻ dại không nghĩ xa được, nên bây giờ để bà phải phiền. Xin bà tha thứ cho em Lý con.

Bà Tham không ngờ ở chàng rể mai sau của bà những lời như thế, mặc dầu bà vẫn khoe với các bạn để bà đĩnh đạc lắm, biết điều lắm, «ngoan» nét lắm. Bà không ngờ tội lỗi của con bà lại chính cái người bà sợ sẽ khinh thị lạy van xin bà ngơ cho.

Hồ tiếp Tuân trong buồng khách, rất niềm nở. Sau một vài câu thăm hỏi qua loa, Tuân nhập đề ngay.

- Tôi muốn nói với anh về em Lý, anh có sẵn lòng nghe không ?

Bỗng nhiên mặt Hồ vụt sùng, chàng dơ tay ngăn Tuân, liến láu :

- Trước khi anh nói, anh lấy cho phép tôi thưa anh điều này đã. Tôi mong anh tin lời tôi là thực.

- Vâng, có điều gì anh cứ cho biết.

Hồ dơ lay lên trần :

- Tôi thề có ngọn đèn máy trên đầu tôi, về việc em Lý tôi nghĩ lung lăm từ hơn tháng nay. Mấy bận tôi toan lại vẫn kể anh, xong lại sợ phiền anh không dám đến. Hôm nay anh thương tôi, lại đây cho tôi biết tin tức, tôi sung-sướng vô cùng.

Giá với người ta, chỉ một câu ấy, Hồ đã hé được tâm thuật. Nhưng không Tuấn không phải người để Hồ có thể «trá hàng», chàng nhìn ngay thấy chỗ gian-ngoan của Hồ. Mặc dầu thấy cái đuôi của con rắn ngo nguậy trong ống, Tuấn vẫn cứ làm ra không biết, chàng lại phàn nàn cho Hồ về sự không dám tỏ tâm sự với mình :

- Chỗ anh em cứ hay khách-sáo thế, thành thử nó xa ra. Sao anh không nghĩ việc của anh là của tôi, của tôi là của anh, cho tôi biết sự thắc-mắc của anh có được không.

Hồ làm bộ ngại ngùng :

- Khổ quá, tôi vì chót phạm một điều không được dính chính lắm, nên sợ không dám đến.

Rồi vuốt ngực thở dài :

- Khổ thân tôi quá, giá tôi biết được anh thương em Lý và tôi như bây giờ thì tôi đã nhờ anh một việc rồi.

- Ấy tại anh cứ hay giữ kẽ.

Hồ nhăn nhó :

- Nào có dám giữ kẻ đâu, sợ đem chuyện đến làm rác tai anh.

Tuân thừa biết chỗ rẽ của y, song vờ hỏi ngay :

- Chắc một tháng nay anh lo lắm nên trông người sút hẳn đi.

Hồ đưa tay lên nắn hai gò má rồi uể-oải :

- Vâng có thể, anh bảo tôi không lo thế nào được.

Bỗng chàng chĩa mắt sang một cách thân mật :

- Anh bảo mối tình của tôi với em Lý thâm-thiết là thế mà bị ngang trái thì có ai-oán cho tôi không?

- Sao lại ngang trái ?

- Ở trong của nhiều ân tình lắm, anh đã có lòng thương tôi, xin anh cù kiên nhẫn đợi tôi kể cho anh nghe. Tôi

mong anh có ý-kiến gì giúp được tôi thì phúc cho tôi quá.

Hồ nói xong, chàng gọi bếp lên gác lấy hộp thuốc lá thơm hảo hạng. Chàng làm bộ trân-trọng đưa hai tay mời Tuấn, Tuy nhìn thấy bộ điệu kịch của y, xong Tuấn vẫn phải bầm bụng để khỏi hét lên. Sau khi đỡ que diêm đưa lên thuốc, Tuấn hỏi ngay :

- Anh có điều gì cần đến tôi, tôi xin hết sức giúp anh.

Hồ gật lấy gật để, sung-sướng như tụi trẻ cầu bơ cầu bất ngày vong nhân xá tội, rủ nhau đi cướp cháo.

- Vâng, thế thì còn gì bằng. Anh không giúp tôi cho tôi có hạnh phúc gia đình (!) thì tôi đến chết mất thôi.

Đặt điều thuốc xuống cái gạt tàn, Hồ rút khăn tay đưa lên mũi sịt sịt mấy cái, mặt rầu rầu :

- Đã đến cơ sự này, nhất với anh, tôi không dám giấu. Tôi xin kể tất cả đầu đuôi cuộc tình ái của tôi với em Lý để anh rõ. Và để anh cứu tôi ra khỏi tình thế nguy-nan này. Và của cả đời sống của tôi với em Lý nữa.

Sau một hồi mào đầu rào đón, Hồ kể cho Tuấn nghe. Nói là kể đầu đuôi cuộc tình ái của y, nhưng kỳ thực cũng chỉ gói tròn trong dăm câu, rồi y kết thúc :

- Bây giờ em Lý, và tôi, chúng tôi đã nặng tình với nhau như thế, anh bảo tôi làm thế nào được.

Tuân không nghĩ ngợi, nói ngay :

- Bây giờ anh muốn gì nào ?

Hồ rụt rè :

- Tôi muốn anh nói giúp tôi với mẹ tôi. Chữ «mẹ» y nói ngọt sót, làm cho Tuân muốn vực cổ y xuống gầm ghế.

- Vâng, điều ấy tôi có thể giúp anh được.

Hồ lại làm bộ lo lắng :

- Tôi sợ mẹ tôi không chịu dung tha.

Tuân biết thừa y nói thế thôi, sự thực chưa phải cái điểm y mưu cầu. Xong chàng cũng đáp ngay :

- Được, anh tin ở sự tận tâm của tôi. Tôi nói thì phải được.

- Vâng, thế thì anh tác thành cho chúng tôi. Tôi sống tốt, chết dỡ anh.

Tuân cười nhẹ :

- Việc gì anh phải nặng lời quá thế. Bỏn-phận tôi là phải làm thế.

Y lại làm bộ lo ngại, gặng hỏi :

- Anh liệu xem mẹ tôi có chịu cho phép chúng tôi kết hôn với nhau không ?

Tuân muốn phát mửa về cái trò trẻ của y.

- Điều này tôi cam-kết với anh sẽ được.

Y xoa tay vui mừng :

- Vâng thế thì anh cứu sống tôi.

Rồi y im bặt. Tuân biết đã đến lúc y sắp đóng vở một đây. Chàng bèn gọi :

- Như thế là xong chứ gì ?

Con chuột cống quả nhiên chui đầu vào bẫy. Y xích ghế lại gần Tuân, để hai tay lên bàn, tha thiết :

- Nhưng còn điều này nữa, tôi không chắc mẹ tôi có thể thương tôi. Anh mà giúp tôi được, tôi xin ghi xương khắc cốt ơn anh.

Xương cốt của y là một thứ gì mủn ra như bã đậu, Tuân cười thầm hai tiếng «ghi khắc» y nói ra.

- Vâng anh cứ nói.

- Tôi ở vào tình thế khó nói quá. Nói ra sợ mẹ tôi không hiểu cho là tôi không... hết lòng. Thực tình công việc buôn bán của tôi lúc này không được phát-đạt. Tôi sợ sẽ có sự chênh lệch sau này...

- ???

- Nếu tôi không lo cho được bằng người thì tôi nhục lắm.

- Ô ! hôn nhân quan hệ đâu ở những lễ nghi phiền tạp.

- Đã đành thế, song cũng phải cho long trọng (!) cho thiên hạ trông vào.

- Điều ấy tất nhiên rồi, xong tôi chắc bà Tham cũng không thách thức quá đâu.

Tuân biết nói câu ấy chỉ khơi cho y cười thầm, xong chàng cứ thản nhiên như không ?

- Ấy tôi chỉ lo không làm hài lòng mẹ tôi về những chỗ ấy, thành thử cứ lúng túng mãi.

- Anh muốn thế nào ?

- Hiện nay công việc của tôi chẳng những không được phát đạt, lại còn lung lay là khác. Anh bảo chẳng lẽ yêu nhau lại để lụy cho nhau. Nếu tôi cưới em Lý về mà không lo đủ cho em Lý một cuộc sống sung túc thì tôi không thể chịu được. Mà lo thì xin thú thực với anh, tình trạng kinh-tế của tôi không cho phép tôi làm theo ý muốn.

- À, vợ chồng là cái nghĩa. Có phải vì mong lên xe xuống ngựa, ra hải vào hàn mà lấy nhau đâu.

- Ấy lý thì thế đấy, xong khó lắm anh ạ. Chả lẽ tôi lấy Lý về để Lý chết đói à, đứng đường à ?

- Sao lại chết đói ? Sao lại đứng đường ?

Y dơ tay ngăn :

- Khô lắm tôi đã thừa với anh tôi ở một tình thế khó nói lắm mà.

Rồi y gõ «páp» xuống bàn, làm như đánh liều cứ nói toạc móng heo.

- Nguyên do thế này anh ạ Có mấy tên mại bản sở tôi họ tiêu lạm của sở mất mấy vạn đồng. Bây giờ ông chủ hăng bắt chúng tôi, ai có bất động sản bảo đảm mới được làm mại bản cho sở, không thì thì phải thôi. Tôi

thì anh tính, tuy mỗi tháng kiếm được dăm trăm đấy, song tiêu cả, còn làm gì có tiền để ra mà báo động sản với bất động sản.

Rồi y lại trở trào xoè từng ngón tay để tính :

- Này nhé, anh xét xem. Mỗi tháng tôi kiếm được dăm trăm, tôi phải gửi sang Pháp cho em tôi hai trăm này. Em tôi sửa soạn thi thạc sĩ đấy anh ạ. Còn ba trăm, tôi phải giúp một ông chú lòa, một bà dì không có con mất một trăm này, thế là còn có hai trăm thôi. Anh bảo hai trăm thì tôi tiêu chỉ vừa đủ, lấy đâu mà thừa thãi. Giá sở nó đừng bắt có nhà bảo đảm, tôi cưới em Lý về, từng tiệm rau cháo cũng đủ. Song tình thế đã xoay ra thế này, tôi còn làm gì ra việc làm, làm gì ra tiền mà dám tính đến việc lấy vợ.

Y nói bằng một giọng sầu thảm, với những cái chớp mắt, cái sịt mũi, như kẻ sắp khóc rống. Đã đủ đâu, y lại còn đóng kịch đến bức dấm đem lá thư y đánh máy, định gửi cho em y, mà y bảo sắp thi thạc sĩ, nói về sự mất việc của y.

- Đây, xin đọc bức thư tôi định gửi cho em tôi, báo cho nó biết, từ tháng sau, tôi không có tiền gửi cho nó nữa, để nó liệu kiếm lấy tiền mà học.

Giá không phải mưu việc chung thân cho một đứa em chót lõ làng, có lẽ Tuân đã thuận tay nắm lấy cổ y, nhổ bẹt vào mặt, rồi rũ áo đứng dậy. Song tình cảnh không cho phép, Tuân đánh chết lặng nghe y dối trá.

Y cầm lá thư xé phăng phong bì (!) đọc vang lên. Tuân cảm thấm thía sự bần thủ của một thằng con trai khôn nạn muốn xoay gải. Chàng cúi đầu để khỏi phải trông thấy bộ mặt đều giả của y.

Đọc xong, y thuận người, thở như kẻ bị siễn :

- Đấy, có anh ở đây, anh biết sự thất thế của tôi. Tôi chỉ sợ nói ra, me tôi không tin, cho là tôi kiếm có. Vậy bây giờ anh bảo tôi thế nào ? Lấy vợ về để cho vợ đứng đường và chết đói à !

Y lại lắc đầu, xua tay như đuổi một thằng hủi :

- Để cho em Lý tôi khổ sở, tôi bất nhẫn. Tôi không có can đảm.

Trời ! Cái thằng cầu trệ đã thành hình thù còn dám nói đến bất nhẫn ! Tuân phải bấm sít năm đầu ngón chân xuống gạch để khỏi bật tung vào mặt y.

- Đấy, anh ở địa vị tôi, anh xử thế nào cho được vẹn toàn ? Ái-tình và nghĩa vụ (?) xung đột, anh ạ.

Tuân thì bao giờ lại có thể ở cái địa vị khốn nạn như y để mà biết nên xử thế nào. Chàng cười gằn :

- Thế anh định thế nào ?

- Tôi đang viết thư cho một ông chú họ tôi, mượn ông ấy cái nhà ở Quan thánh để bảo đảm với sở. Nhưng một trăm phần không chắc một. Mà nếu không có nhà thì tất nhiên phải thôi việc. Thôi việc thì tôi đành hoãn việc cưới lại. Bao giờ tôi có một việc làm chắc chắn hãy hay. Chứ để cho em Lý tôi nghèo khó thì tôi không có can đảm.

Y nhắc đi nhắc lại hai ba lần sự không dám để khổ cho người yêu, làm cho Tuân gần muốn phát cáu. Nhưng nghĩ đến vận mệnh của em, chàng đành lại phải dè bẹp thịnh nộ.

- Nếu anh không có một cái nhà để bảo đảm cho cái chân mại bản của anh thì anh không thể cưới em Lý được, có phải không ?

- Đấy, anh xét xem.

Suy nghĩ một lát, Tuân ngược mắt nhìn vào mắt y :

- Thế thì tôi sẽ giúp anh được.

Y ngồi thẳng ngay lên :

- Anh giúp tôi ?

- Phải, tôi bằng lòng để anh lấy cái nhà của tôi làm bảo-đảm.

- Nhà của anh ? Thế thì tôi không dám. Tôi có quyền gì phiền anh thế.

Không thềm bàn quanh, Tuân bảo ngay :

- Anh cứ yên tâm. Tôi sẽ để anh lấy ngôi nhà của tôi bảo đảm cho sở.

Y cũng chẳng giữ kẻ nữa, hỏi phăng :

- Vâng, anh giúp được cho chúng tôi thế thì còn nói gì. Nhưng nhà của anh ở đâu ạ ? Ít ra cái nhà cũng phải đáng dăm nghìn thì mới được cơ đấy ạ.

- Nhà và đất của tôi đáng những ngót vạn cơ, ở ô Yên phụ.

Bổng y tiu-nghiủ :

- Thế thì không được rồi.

- Sao ?

- Vì không thuộc về Hà nội. Ngoại ô là vứt đi.

- Anh nói lạ !

Y nói dửng dưng :

- Đúng ạ, nếu ở ngoại ô mà được, thì tôi lấy ngay nhà của thầy tôi xong. Cái trại của thầy tôi ở Thanh xuân những mấy vạn đồng.

Tuân muốn sỏ ngay hai miếng môi mỏng quẹt của y, ném qua cửa sổ. Biết rõ nước cờ cần phải thí xe, Tuân sau một phút suy-nghĩ, bèn bảo :

- Thôi cũng được, tôi khắc có cách giúp anh. Tôi nói với bà Tham, thế nào bà cũng bằng lòng để cho anh căn nhà bà đang ở mà làm việc.

Y xua tay, chối đây đây ngay :

- Chết, thế thì tôi mang tiếng chết ! Ai lại làm thế. Dem nhà của mẹ vợ để làm bảo đảm, thiên hạ họ sẽ dị-nghị tôi.

- Anh bảo đảm chứ anh bán đi đâu mà sợ thiên hạ dị-nghị. Anh mượn chứ có xin không đâu.

Y ỉu mặt :

- Đã đành thế song thiên-hạ sẽ cười tôi là lợi-dụng lòng tốt của me tôi. Điều ấy, tôi không muốn. Thà đói, thà rách, thà đứng đường đứng chợ, thà không lấy vợ. Chứ thế thì nhục lắm.

Đến phút này, Tuân mới hiểu nghĩa sâu, nghĩa rộng hai tiếng «soen soét». Chàng tỏm quá, tỏm cái miệng cá ngão và hàm răng hạt na sít vào nhau, trông rõ ra tuồng giáo giờ.

- Được, không sao. Tôi sẽ cắt nghĩa để bà Tham hiểu cái chỗ không muốn lợi dụng của anh.

Y đuồn mặt, thần thờ :

- Thật khó xử quá, tiến thoái lưỡng nan. Tiến thì mang tiếng là đào mỏ. Thoái thì mang tiếng phụ tình. Đằng nào tôi cũng chết.

Thôi hết, con quạ đã nói trắng cái bệnh rủa xác chết của nó. Hai chữ đào mỏ, y đã tự khai ra một cách trơ trẽn. Cái liêm sỉ của con người đã vỡ cánh bay mất rồi, còn nói gì được nữa. Tuân bắt đắc dĩ phải nói thêm vài câu cho y đừng giở thêm trò Ngô-Sở. Sau một lời hẹn về chỗ sẽ nói với bà Tham cho y, Tuân ra về với tất cả ghê tởm của một con bệnh bị anh lang vườn bóp nặn.

Thuần đang nói chuyện với Nhạ, em trai Tuân, thì Tuân về. Họ đã hẹn nhau ở đây để tránh cho bà Tham và Lý những sự khó chịu, khi bàn tán về Hồ.

Thuần đứng dậy, lo lắng :

- Thế nào anh, anh có gặp nó không ?

Tuân ném phịch mũ xuống bàn :

- Có, em ạ.

Thuần nhận thấy một nét buồn phảng phất trên cái mặt gan-dạ của người yêu, Nàng biết ngay có biến, nhưng cũng vẫn bình tĩnh :

- Sự thể ra làm sao, anh cho em biết.

Nhạ hiểu anh và người yêu sắp có chuyện riêng, vội lảng vào nhà trong. Thuần nhận ngay thấy chỗ ý-tứ của Nhạ, gọi giật lại :

- Chú cứ ở đây, chị em nhà cả, tôi còn có việc gì giấu chú nữa.

Tuân nhìn Thuần với tất cả những thương cảm của kẻ xót xa cho cái cảnh xót xa của người mình gắn bó. Chàng nắm tay Thuần, để rơi xuống má mấy giọt nước mắt. Lần đầu tiên trong đời Tuân, chàng đã khóc cái tan

vỡ của một kiếp người. Thuần cảm thấy ý-nghĩa sự khóc ấy. Nàng biết ngay đã có một cái gì chết chóc, hay hơn thế nữa, đến với em mình. Tuân vẫn chưa nói, chàng dồn nhỡn tuyền vào con mắt đen lay láy của người yêu. Rồi chàng khẽ gật đầu :

- Việc này thì thế nào cũng xong, nhưng anh thương em Lý lắm. Sống cạnh một thằng chồng hèn mạt như thế, còn gì là sinh thú nữa. Trời ơi ! Anh không ngờ em Lý lại rủi đến thế.

Thuần không còn bình tĩnh được nữa, nàng oà khóc.

- Thôi, nín đi em. Việc đời đã dồn đến bước không thể lùi được nữa rồi. Phải bình tĩnh lắm để đủ sáng suốt quyết-định công việc mới được.

Thuần rút khăn tay lau mặt. Nàng ngược nhìn người yên một cách trông-cậy :

- Em nhờ anh đây, anh xét nên thu-xếp thế nào thì thu xếp.

Tuân đứng dậy, rót cho người yêu một chén nước nóng sủi :

- Em uống đi, cứu thông thả, rồi anh bàn xem nên thu xếp thế nào.

Chất nước nóng đã đuổi những gì giá lạnh trong tâm can Thuần. Mặt nàng tươi dần. Tuân ra hiệu cho em lấy diêm, chàng đánh một que, vừa châm lửa vừa hỏi :

- Chú không phải đến xưởng à ?

- Không, anh ạ.

Thuần vừa nguệch ngoạc cái tăm xuống bàn, vừa nói sang :

- Tại có em lại chơi nên chú ấy ở nhà.

Nhạ đỡ ngay :

- Vâng, và vì em cũng không bận lắm.

Tuân gạt tàn thuốc, nói, cái thứ tiếng bình nhật chàng vẫn nói, mỗi khi cần đánh dấu hết cho một thế cục :

- Anh đã nghĩ kỹ rồi, không phải bàn tán gì nữa. Y bây giờ không kể tình nghĩa đâu. Nói nôm là y bắt chẹt mình phải mua y bằng cái giá dăm nghìn đồng !

Thuần, sau khi nghe thuật cả lại, chặt lưỡi một cách khinh bỉ :

- Lại có thể thế được hờ anh ? Nó lại đốn-mạt đến thế cơ à ? Em tuy biết nó khôn nặn, song không ngờ quá

đến thế.

Tuân nhún vai :

- À, những kẻ vô lương tâm thì việc gì nó chẳng làm được, miễn có lợi.

Rồi gõ gõ xuống thành bàn.

- Anh định thế này này. Không làm vừa ý nó, nó không cưới em Lý đâu. Mà buộc me phải cho nó cái nhà ấy, tất nhiên me chẳng chịu nào. Me không chịu, đòi em Lý sẽ bị đau-đớn. Chi bằng anh xin với me, me đòi cho anh cái nhà của me lấy cái nhà này. Rồi anh làm giấy nhận bảo đảm cho y. Tất nhiên là y chủ tâm lấy không cái nhà rồi.

Thuần xua tay :

- Không được anh ạ, làm thế thế nào được. Rồi anh ở vào đâu ? Còn chú Nhạ nữa, chứ mình anh đâu. Có thể thế thế nào được.

Tuân gõ mạnh xuống bàn cho người yêu ngừng lại :

- Em mà cũng không hiểu anh nữa thì anh buồn chết đây. Nhà này không phải của thầy me anh để lại, bảo anh không có quyền sang tên cho người khác. Nhà này là của anh, nghĩa là của em. Chẳng riêng gì anh, đến

ngay em, em rất có thể dùng cái nhà này vào bất cứ việc có ích nào.

- Thế còn chú Nhạ ?

- Chú ấy là em anh, chú ấy đã có một cái nhà đẹp đẽ và đáng giá hơn.

Thuần không hiểu, vừa toan hỏi, Tuân đã chỉ vào ngực chàng :

- Chú ấy đã có tấm lòng yêu của anh làm tòa nhà ực vạn cho chú ấy.

Thấy người yêu thần mặt, Tuân phải cắt nghĩa, cắt nghĩa mãi, rồi chàng kết :

- Đã đành lấy một thằng chồng như thế cũng đến uổng một đời thôi, nhưng làm thế nào khác được, khi sự thế đến thế này ?

Thuần, giọng mất hẳn :

- Nhưng em sợ với những kẻ bản-thù như thế, có lấy nhau rồi cũng đến tan rã.

- Anh cũng đã nghĩ đến việc ấy, nhưng cũng còn trông cậy ở giờ. Biết đâu khi có con cái, y chả hồi tâm nghĩ lại. Biết đâu sự ăn ở tốt đẹp của em Lý lại chẳng cảm

hóa được y. Và khi họ đã là người nhà mình, anh và em, chúng ta sẽ khuyên nhủ họ chứ. Anh tin khi anh đã được gần gũi ai, anh có thể «cải tà quy chính» cho người ấy được. Và anh cũng lại tin ở cái đức độ của em nữa chứ.

- Nhưng em sợ me em không bằng lòng thế đâu anh ạ. Ai lại đang tâm như thế.

Tuân nghiêm nghị :

- Đến em cũng không hiểu lòng anh nữa, thì anh còn trông mong ở ai. Trong trường hợp này, không nên nghĩ đến đồng tiền. Phải tìm mọi cách để chu toàn cho em Lý và cho thanh danh của me đã. Cái nhà tay quý thật đấy, nhưng cũng còn cái cần phải quý hơn. Me không nghe, anh sẽ nói để me hiểu. Khi đã cần phải cứu một người chết đuối, thì còn tiếc gì đôi giày, hay cái mũ nữa.

- Vâng, thế anh muốn làm thế nào thì làm. Anh đã thương me, thương em, thương em Lý, thì thôi tùy anh, anh bảo gì, em cũng xin nghe.

Tuân đến tìm bà Tham đề điều đình. Ba hóa Tham nghe hết đầu đuôi, giấy này :

- Thôi thế nó đã giáo-giở thì mặc nó, chứ không cần cái mặt nó nữa. Chứ nó lại định mà ăn không ăn hồng cái nhà... Ai thừa của, thí cho những thứ ấy.

Tuân lại phải nỗ lực răn rở vấn đề, như ta răn-rở cái bánh chưng trong chảo. Chàng cắt nghĩa ngược, cắt nghĩa xuôi, viện hàng chục những lẽ thiệt hơn để lung-lạc bà Tham. Rồi cuối cùng, chàng thất :

- Cứ một cái không để thiên-hạ dị nghị, dù mất ngay tiền nghìn bạc vụn cũng là đáng. Gia-đĩ bà cứ tin rằng em Nhạ con không tầm thường như người ta đâu. Nó cũng là đứa hiểu cái điều cao đẹp. Giời cho con làm ăn một vài năm khá, con lại tậu nhà, tậu cửa, cần gì. Thì cũng như chúng con khá, chúng con giúp dì, chú ấy chứ làm sao !

Hai chữ «dì, chú», chàng nói ra để bà Tham nhận thấy lòng chân thành của chàng, Bà Tham nhìn chàng, ái-ngại :

- Nhưng tôi không thể đành tâm để anh thiệt thòi vô lý như thế.

Tuân ngăn ngay :

- Con cứ xin thừa bà thế này. Nếu bà có, bà có cho chúng con không ? Tất nhiên là phải có chứ. Và em Lý con cũng vậy, nếu nhờ giời sau đây em con dư dật, chúng con thiếu thốn, em Lý con cũng không đành tâm trông thấy sự khốn khó của chúng con. Anh em con

chẳng may côi-cút, trông lên chẳng còn ai, trông xuống chẳng còn ai. Bà bây giờ tức là mẹ con. Em Lý con là em con. Việc của em Lý con là việc của chính thân con. Nếu bà không cho con lo, tức là bà không cho con quyền được coi bà là mẹ, coi em Lý con là em. Đã thế thì con còn đứng ở đây làm gì nữa.

Nói xong, chàng nấc lên khóc. Bà Tham vội vàng ôm chập lấy chàng. Bà run bắn người :

- Thôi, tôi hiểu lòng cậu rồi. Tôi bằng lòng tất cả những điều cậu bảo tôi rồi.

Tuân mếu máo :

- Nếu con còn thấy bà ngần ngại về chỗ con để cái nhà cho chú ấy làm việc thì con sẽ đi thật xa cho khuất mặt bà. Con không thể nào sống được, khi bà coi con là người dung nước lã.

Bà Tham xua xua tay :

- Không, tôi không... thế nữa đâu. Tôi bằng lòng cả rồi.

Rồi bà vịn vào chàng như người mẹ già căn dặn đứa con sắp sửa lìa nhà :

- Thôi đây, việc của việc nhà, mẹ ủy thác con, con thương mẹ và chúng nó thế nào, tùy con.

Tuân đã thu xếp xong mọi việc. Căn nhà của bà Tham đã đổi cho chàng. Bà Tham đã dọn lên Yên Phụ ở cái trại của Tuân.

Tuân đến tìm Hồ một buổi sớm với cái giấy nhận cho Hồ được quyền dùng cái nhà của chàng để bảo đảm với sở. Và cả món tiền nghìn đồng nữa. Món tiền ấy dùng làm phí-khoản về hôn lễ của Hồ.

Chàng bảo Hồ một cách thân mật :

- Chú chẳng may làm ăn không được phát đạt lắm. Vậy anh em trong nhà, tôi để chú dùng cái nhà của tôi mà làm việc. Và tôi chắc chú lúc này cũng không sẵn tiền, vậy tôi đem cho chú nghìn bạc đây. Chú dùng vào việc cưới xin cho tiện. Chứ lúc này, đi vay đi mượn nó phiền ra. Sau này dì chú làm ăn khá, cho lại tôi, tôi sẽ xin nhận.

Con lợn, một khi có được lót ổ, lại no nê thì nó ủn-ủn một cách thô tục vô cùng. Hồ không ngờ Tuân lại tử tế với chàng đến cái mực ấy. Giá ở người khác, cái tính khôn nạn của Hồ sẽ cho chàng nghĩ rằng chàng đã bắt đúng cái thóp, nên bà Tham đã phải mua chàng

bằng cái giá ấy. Nhưng với Tuân thì không. Tuy Tuân nhượng bộ thể đấy, song ở con mắt, ở cái miệng, ở cái dáng con người, Hồ vẫn nhận thấy một cái gì trác lạc nó làm cho chàng phải kiêng, nó làm cho chàng phải nghĩ rằng Tuân sở dĩ cho nhà, cho tiền, là vì nghĩ đến một cái gì xa xôi...

- Chú cứ yên lòng, dùng những thứ này. Chẳng qua anh em sẵn đây thì giúp nhau, còn hơn cào-cuội đi vay đi mượn. Tôi chỉ mong sau này dì chú ăn ở thuận hòa với nhau là tôi vui lòng rồi.

Tâm lý con người ta là thế, dù là con người đến như Hồ, khi đã thỏa mãn các yêu sách, mới hồi tâm nghĩ lại những tệ bạc của mình mà ngượng ngáp. Hồ cũng ở trong trường hợp này. Khi cầm mười cái giấy một trăm, và tờ giấy nhượng quyền sở hữu ngôi nhà, chàng hơi bẽ. Bẽ về chỗ Tuân đã quân-tử quá.

- Tôi cảm ơn anh đã thương cuộc đời của chúng tôi. Sau đây, khi nào có thể, tôi sẽ xin hoàn lại,

Tuân gạt ngay :

- Đồng tiền có nghĩa gì ! Điều tôi mong là dì chú sẽ ăn ở với nhau cho đến no đời mãn kiếp.

Trong câu nói ấy, Hồ nhận thấy sự đón mặt của mình lộ hình nhiều quá, chàng vội nói ngay :

- Vâng, một khi anh đã thương chúng tôi đến cái mực này thì dù thế nào, tôi cũng không dám.... phụ lòng anh.

Thằng bếp đưa nước lên, cả hai cùng cất chén.

Hồ nhất định mời Tuân ở lại ăn cơm. Tuân cũng chẳng từ chối, vì con người lớn là như thế, khi đã cho một bàn tay là cho cả tấm lòng. Chàng nhận lời bởi có cũng muốn lưu lại để được chuyện trò với Hồ. Hay nói cho đúng, nhân lúc đàm đạo, nên những ý tưởng cao đẹp để tôi lại cái bản thể thấp kém của Hồ. May ra Hồ giác-ngộ để cho Lý khỏi phải khổ-nhục vì có một thằng chồng khôn kiếp.

Phần Thứ Ba

Một năm sau.

Cuộc đời có những chỗ rẽ mà ta không thể biết trước. Lý về nhà chồng với một oán-giận cùng cực, oán giận con người đen bạc đã lợi dụng sự đại-dột của nàng để cướp sống căn nhà của mẹ nàng. Thực ra ngày cưới, Tuân và chị nàng cũng không tiết lộ cái dã-tâm của Hồ. Họ sợ rằng nếu Lý biết Hồ đều giả như thế, nàng sẽ khinh bỉ Hồ, và rồi cuộc sống chung đựng sẽ không hay về sau. Chẳng những họ giấu, họ còn xin với bà Tham cũng đừng cho Lý biết mảy may sự xoay-sở của Hồ. Nhưng tự Hồ đã khai ra cả. Sở dĩ Hồ khai hết là vì chàng tưởng vợ biết. Lòng tiểu mọn của Hồ không cho chàng vượt qua điều ấy. Chàng nghĩ có thể nào cái việc bắt chẹt của chàng quan-trọng như thế, bà Tham và Tuân, Thuần lại chẳng phát-tiết rồi. Vì thế, chàng kể lại cả đầu đuôi sự thể cho vợ nghe, kèm thêm những lời phàn nàn, cái lối phàn nàn để bênh vực hành-vi xấu xa của mình :

- Anh nhận nghìn bạc và mượn ngôi nhà của anh Tuân, anh khổ lắm. Giá sở không bắt anh phải có bảo đảm, không đòi nào anh lại mượn miếng như thế.

Lý đã biết chuyện Hồ bắt bí về chỗ «nặng tình» của mình, làm tiền mẹ và anh chị. Nàng căm hờn, bao nhiêu lần định nói toang vào mặt Hồ rằng chàng là đồ súc-vật. Sự căm hờn ấy đưa đến sự khinh bỉ. Một khi con người ta ở với nhau mà khinh nhau thì sự chán nhau chỉ là vấn đề một bước chân.

Chỗ rẽ không phải ở đây. Chỗ rẽ là ở chỗ Hồ lại thiết-tha với vợ. Thiết-tha vì Lý đẻ xong, đẹp hơn, mỹ miều hơn. Và nhất lại trang điểm diêm-dúa hơn. Hơn nữa, một năm nay, chàng luôn luôn được Tuân khảm vào đầu chàng những thứ tiếng : yêu đương, danh dự. Những tiếng ấy mở trong lòng chàng một chân giới mới. Chàng bắt đầu hỏi những cử chỉ không đẹp và hết sức chiều chuộng Lý để chuộc tội... Nhưng khổ chưa, Lý thì không thể làm khác được nữa. Nàng khinh chồng quá mất rồi ! Những lời ân ái của Hồ làm cho nàng khó chịu và luôn luôn nàng bảo đắp vào mặt chồng :

- Cậu thế nào, tôi đã biết rồi. Cậu còn nói làm gì nữa. Cậu nói gì, tôi cũng không tin nữa đâu. Tôi không còn trẻ con như hồi mới biết cậu đâu nhé.

Rồi từ đây, luôn luôn nàng khiêu khích Hồ. Khiêu-khích bằng nhời, bằng cử động. Có lần nàng đã bán tất cả đồ tư trang và nói ngay cho Hồ biết :

- Tôi đề trong cái nhà này, tôi không yên tâm, nên tôi bán cả rồi.

- Sao vợ không gửi me ?

- Thì của me tôi, cậu có tha đâu. Cậu quên rồi à ?

Và những cuộc đi chơi không báo cho Hồ biết. Một tuần lễ, Lý đi xem chớp bóng đến ba bốn bận. Hồ khổ lắm, nhiều lúc đã phải to tiếng. Nhưng Lý lại làm dữ hơn, và nói những câu như sả vào mặt Hồ.

Sự đòi quả đã khe khát. Bây giờ lại đến lượt Hồ đến van lạy Tuấn và Thuần, xin họ khuyên răn vợ họ :

- Anh chị không thương em thì cũng thương cháu. Ai lại nó cứ bỏ đi chơi cả ngày, để cháu ở nhà một mình với vú.

Thuần cũng có bảo Lý một vài lần đấy, nhưng khi em đáp vì tởm chồng quá, không thể ở nhà để phải trông thấy cái mặt hèn hạ của chồng thì nàng cũng đành chịu.

Luôn luôn, Hồ phải cẩn rằng để khỏi to tiếng về sự quá quắt của Lý. Đã có lần, chàng khóc lóc, quỳ dưới chân vợ, xin đừng ghét-bỏ, nhưng Lý chỉ cười nhạt :

- Tôi nói thật cho cậu biết, cậu nên ra tòa ly dị tôi đi. Tôi không thể làm khác được đâu. Cậu thử tưởng-

tượng một người yêu cậu đã hiến thân cho cậu, rồi cậu lợi dụng chỗ người ta quá tin cậu, cậu bắt chẹt, cậu làm tiền mẹ và anh người ta, thì bây giờ người ta khinh cậu đến thế nào. Cậu còn có can đảm xin người ta ăn ở tử tế với cậu nữa cơ à ?

Hồ, mắt xanh như tàu lá, cắt không còn hột máu, hót hơ hót hải đến tìm Tuấn một buổi sáng. Sau khi chàng kể cho Tuấn nghe chuyện Lý vắng nhà một đêm, Tuấn liền bảo chàng :

- Kể ra, tôi thấy em Lý xử với chú như thế tôi rất thương chú. Tôi đã khuyên nó nhiều lần, nhưng nó không thay đổi thì tôi biết làm thế nào. Bây giờ chỉ có cách chú cứ chịu đựng nó, rồi một ngày kia nó nghĩ lại, nó thương chú chẳng.

Hồ ghen ngào :

- Nhưng cứ thế này thì tôi đến chết mất. Tôi xấu hổ với gia đình, với chúng bạn là có vợ hư, là không dạy được vợ.

Tuấn thương hại :

- Thì cứ để một ngày kia nó nguội, tự nó nó hồi tâm ăn ở lại...

Hồ đưa tay lên vò tóc cho rối tung như người điên :

- Tôi không ngờ đời tôi lại gặp bước này. Anh bảo tôi nên xử trí thế nào ?

Câu hỏi này không được trả lời như hồi một năm về trước. Tuân chỉ bảo :

- Tùy chú, chú nghĩ thế nào phải thì làm.

Hồ ngẫm nghĩ một lát, rồi hỏi Tuân một cách đột-ngột :

- Chắc anh giận tôi lắm có phải không ?

Tuân nhìn chàng như nhìn một người dờ dẩn. Hồ lại hỏi luôn :

- Chắc anh cho là tôi chủ tâm chiếm cái nhà của anh.

Tia lửa ở con mắt Tuân vẫn sói vào mắt Hồ. Tuân cười nhạt :

- Tôi xin chú đừng nhắc những việc cũ.

Hồ thở dài như trút hồn :

- Tôi lấy danh dự thề với anh, tôi không ngờ tôi lại làm mất nhà của anh một cách đau xót như thế. Nếu tôi không dùng tiền của sở, kinh-doanh một vài việc mà

thất bại, để đến nỗi phải gán nhà cho sở thì bây giờ tôi xin thôi ngay để trả lại nhà anh.

Tuân gạt ngay :

- Tôi xin chú kính trọng cái kẻ mà chú cho là không hèn. Tôi xin chú tránh cho tôi khỏi phải nghe những điều ấy.

Hồ côi khuy áo ngoài, ngồi phịch xuống ghế :

- Nếu anh nghi cho tôi có dã tâm như thế, tức là anh giết tôi.

Tuân nghiêm-nghị :

- Chú mất trí rồi chắc ? Nghi hay không nghi thì làm gì ! Chú cứ biết là khi tôi đã thương em Lý, tất nhiên là thương chú. Điều ấy, tôi tưởng chú có thể tin được, vì chú có những tang chứng sống : Nếu không thương chú, sao tôi có đem những điều nghĩa lý nói với chú. À, chẳng phải tôi không chủ tâm đâu nhé. Ấy là tôi muốn gột rửa đi cho chú những gì đóng cấn ở trong lòng. Tôi làm thế để làm gì ? Nếu chẳng là để cho chú biết cái nghĩa của đời người, hiểu cái lẽ của kiếp người, xử sự với vợ con cho tử tế.

Trực nhiên, Hồ đáp ngay :

- Thì tôi không nghe anh, sao lại có ngày hôm nay.

- Vậy bây giờ, chú muốn gì ?

Hồ nhìn Tuân cái nhìn cầu-khẩn :

- Tôi chỉ cần biết anh có thật thương tôi không ? Anh có khinh bỉ tôi không ?

Tuân nhẹ nhàng :

- Tôi tưởng điều ấy, chú không cần phải hỏi tôi. Chú cứ hỏi lòng chú, tự khắc chú biết.

Hồ hạ giọng :

- Vâng, tôi cũng biết anh thương tôi. Vì thế hôm nay tôi mới dám yêu cầu anh một điều.

Rồi chàng nhìn Tuân lộn đồng tử :

- Anh có thể giúp tôi được không ?

Tuân thản nhiên :

- Chú cứ nói, nếu có thể, tôi sẽ không tiếc.

Hồ yên lặng một phút, rồi vụt nói :

- Anh có thể bảo với Lý rằng tôi đã trả lại nhà cho anh để Lý khỏi khinh tôi không ? Anh làm thế tức là cứu

văn gia đình tôi, cứu văn cháu.

Tuân lấy một điều thuốc châm hút, dịu dàng :

- Chú hẳn phải biết hơn ai, nếu làm gì để cho gia đình chú được êm đẹp thì tôi cũng làm cho chú. Bởi một lẽ rất thường, tôi rất thương em Lý. Song tôi bảo thật chú, dù tôi có nói thế, nó cũng không tin đâu. Gia-dĩ tôi không có quyền đánh lừa kẻ đã tin yêu tôi.

Câu nói ấy vô tình đã vả vào mặt Hồ. Chàng cúi gằm.

- Vậy chỉ có một cách, anh cứ chịu đựng nó, rồi tôi khuyên nhủ nó.

Hồ nằn nì mãi để Tuân nhận lời yêu cầu của chàng, song thấy Tuân nghiêm sắc nói một câu như dao chặt xuống đá, đành phải thôi.

- Chú lại bắt tôi lừa dối em tôi à ? Nếu tôi có thể lừa dối nó thì tôi đã lừa dối chú. Nghĩa là tôi đã rút lời hứa, không nhận bảo đảm cho chú sau ngày cưới rồi, có lẽ tôi đã chẳng mất nhà. Tôi có thể làm thế, song thương chú thương nó mà tôi không muốn. Bây giờ, chú lại đi xui tôi cái việc mà chính ngay khỏi thiệt đến thân tôi, tôi cũng chẳng chịu làm.

Mũi rùi nghiệp-chướng đã ló, năm cùng tháng tận cuộc nhân-duyên của Hồ đã đến. Sau những cuộc sô-sát gay go về sự Lý bỏ nhà đi chơi một vài ngày, về các bắt bẻ lật vật, Lý bảo thẳng chồng :

- Chúng ta không thể ở chung với nhau được nữa. Sự chung đụng chỉ làm cho tôi và cậu khó chịu. Vậy chúng ta nên xa nhau. Tôi sẽ về ở với mẹ tôi, còn tùy cậu, cậu muốn nghĩ thế nào về tôi thì nghĩ. Nhưng tôi cần nói để cậu hiểu, tôi sợ dĩ bỏ cậu là vì tôi không thể nào quên những sự cậu lừa lọc tôi, mẹ tôi và anh tôi.

Hồ lồng lên như kẻ điên :

- Mợ bỏ tôi ? Mợ bỏ con ?

Lý cười nhạt :

- Bỏ cậu, điều đó tất nhiên rồi. Còn con thì bao giờ tôi lại bỏ nó. Tôi là mẹ nó kia mà.

Hồ, mắt ráo hoảnh, dọa ngay :

- Một khi mợ đã bỏ tôi thì mợ không có thể nhận con được nữa. Tôi không cho mợ cái quyền được là mẹ nó.

Lý cười nhạt, nhún vai :

- Thôi đi cậu, cậu đừng có dở dối cái tính phản trắc

của cậu, cậu đừng nên đem nó áp dụng phen này. Tôi đã đề phòng cả rồi.

Hồ lại vội cãi ngay :

- Sao mợ lại bảo mợ đã đề phòng ? Tôi làm gì mợ ?

Lý chặc lưỡi :

- Cậu muốn làm gì cũng chẳng được.

Rồi nàng vạch ngay một đường chỉ, làm cho Hồ ửng hống :

- Đây này, tôi nói cho cậu biết, để cậu đừng giở những thói hèn hạ ra : những cuộc buôn bán lén lút, bất lương của cậu, tôi đã biết cả. Tôi có trong tay những bức thư để làm chứng những điều tôi nài ra, nếu khi tôi đã phải nài. Và tôi sẽ kể lại tất cả những phản bội của cậu khi cậu lấy tôi. Cái nhà cậu bán vẫn còn kia, ngày sinh tháng đẻ thằng Bình cũng còn kia. Tôi sẽ tố cáo sự làm tiền của cậu trước pháp luật để xin ly-dị.

Rồi nàng vênh mặt :

- Cậ nên nhớ, nếu tôi tìm đủ chứng cứ sự lừa lọc và cái đời không lương thiện của cậu, pháp-luật sẽ cho tôi ly-dị với cậu nhé. Mà lúc ấy thì con tôi, tôi sẽ đem về nhà tôi nhé.

Hồ trộn mắt :

- À, mợ tưởng thế, mợ đừng có hi vọng nuôi thẳng Bình, nếu mợ bỏ cái nhà này.

Này, thôi cậu đừng nhiều nhời nữa. Tôi không tối tăm như cậu đâu. Pháp-luật nào lại bắt nó ở với cậu, khi nhận biết cậu là người giáo-giở, có thể đầu độc đời sống tinh thần đứa trẻ.

Từ lâu, Hồ biết vợ đã tuyệt tình với mình. Cho nên nghe Lý nói, chàng biết ngay Lý sẽ thực hành triệt-để những lời nàng nói. Hồ hoảng-sợ, chàng thấy cái mái nhà của chàng sắp sụp đổ. Biết không thể sống với vợ được, chàng bèn đầu dụ :

- Thế mợ không nghĩ đến cái tình của tôi với mợ hai năm nay à ?

Lý cười nửa miệng :

- Tình ! Tôi tưởng một người đã có thể yêu một đứa con gái, dẫu dành nó để thỏa nhục dục, đến khi nó nhờ nhàng với mình, lại bỏ nó. Giá mẹ nó không có cái nhà thì không bao giờ cậu thèm nhìn nhận mẹ con nó, mà bây giờ cậu lại còn dám cất tiếng nói đến tình, thì ra cậu không còn nhìn thấy ai ở trước mặt cậu nữa.

Nàng bỏ, bỏ mãi. Cứ tên cái tên con, nàng gọi ra rông róc. Hồ then chín các chân tóc, chàng chỉ còn biết có thở dài :

- Nhưng ít ra, mợ cũng nên nghĩ chỗ từ sau ngày cưới mợ, tôi đã hỏi quá.

Lý cười nhạt ghê người :

- Hừ, cậu đã hỏi ! Hỏi vì cậu đã thỏa cái thích đê hạ rồi. Hỏi vì cậu đã mất luôn mấy món hàng lậu, vừa khảm cái của cậu cướp sống cướp chín được của mẹ tôi. Cái thứ nhân nghĩa của những thằng trọc phú gian-ác lúc về già, chỉ làm cho tôi tởm thêm thôi.

Rồi nàng chỉ tay về phía buồng :

- Cậu đừng nên nói gì nữa. Cậu nên nhớ, tôi đã lấy làm rất may thằng Bình không giống cậu chút nào cả, để tôi khỏi bị cái nhục mỗi khi trông thấy nó. Khi tôi đã kinh khiếp cậu đến thế rồi, tôi còn ở với cậu thế nào được nữa.

Hồ kêu cứu về phía Thuận. Chàng biết dù sao, Thuận cũng không muốn Lý bỏ chồng. Quả nhiên đúng như chàng đoán. Thuận nghe bảo em định ly dị Hồ, vội vàng đến ngay. Nàng thoát thấy em, oà khóc. Lý không hề mủi lòng, nàng vẫn thản nhiên :

- Em biết chị thương em lắm, nhưng chị phải thương đời của em hơn. Chị lại muốn em ở trọn đời với một người đã lừa phản emà ?

Thuần lau mắt :

- Em nên thương me, thương chị. Đã đành chồng em đã tệ bạc, nhưng bây giờ chú ấy đã hối rồi.

- Hối mặc, em không thể ghép đời em vào một con người em không thể kính trọng. Chị có thương em, đừng bắt em phải làm điều gì trái lòng.

- Em phải nghĩ đến con em. Nếu nó không có một người cha che chở cho đời nó, nó sẽ ra thế nào ?

Lý cười gằn :

- Che chở ! Chị bảo sự che chở của một tâm-hồn thôi nát có ích gì cho ai. Thà rằng con em nó không có bố, còn hơn nó đời đời là con một người vô lương tâm.

Thuần nói, nói mãi, nàng tìm đủ mọi lẽ thiêng liêng của tình vợ chồng, của tình cha con để lay động em. Song khi rễ của một cây đã ăn sâu xuống vài ba thước, và lan rộng ra một vùng chu-vi vài ba thước nữa, thì thôi, sấm sét cũng chưa chắc đã đánh ngã được, hướng hồ gió chuyển. Lý nhất định không nghe, nàng chỉ xin

chị đừng nói nữa, để cho nàng được tự do định đoạt :

- Em biết lắm chị ạ. Em biết đời một gái bỏ chồng không hay gì. Nhưng thà em chịu thiệt thòi còn hơn lắm láp cái thân. Tưởng tượng em phải nằm cạnh một khối thịt rửa nát, em thấy gai người lắm. Em thấy có một thứ mùi hôi tanh như mùi xác chết làm chết thần kinh em. Có đời thuở nào, một người đã làm nhục em, em lại thờ làm chồng cả đời.

- Nhưng em đã có con với chú ấy, em đã là vợ chú ấy.

- Thì khi nhận lời cho cưới, em cũng nói ngay với chị, vì em sợ mẹ mang tiếng với thiên hạ có con hư, vì em sợ anh chị buồn. Chứ thực ra, giá em có thể chết đi mà không để nhục nhã cho gia đình, em đã chết rồi. Đáng nhẽ em phải can-đảm nhổ toẹt vào mặt kẻ làm tiền giọt máu đỏ hỏn vô tội thì mới đúng, Em đã không có can đảm lúc ấy, thì bây giờ, em phải chuộc sự hèn-nhát của em bằng sự ly dị bây giờ. Chị cứ tin em không làm đâu, em sẽ không phải hối hận đâu. Và xin chị biết cho, khi em đã quyết định thì không gì có thể chuyển lòng em được. Giá em có phải chết đi để rửa cái hận này, em cũng chết nữa là. Em sợ dĩ không bỏ ngay sau khi về đây, là vì em muốn ở lại để làm tình làm tội kẻ đã lừa-phản mẹ con em. Là để phi-nhổ vào cái kẻ lòng lang dạ thú. Là để cho y phải nhục nhã, ê chề, điêu-đứng về

những điều y đã gục đầu mà làm. Cho nên mỗi khi em gây chuyện ra là để vạch mặt chỉ tên cái dã-tâm của y, cho y thấu đến phủ tạng sự đốn mạt của y. Bây giờ, em xin thí thật với chị, đã có đêm em định đánh thức y dậy, nhổ toẹt vào mặt y, rửa sả cái sự làm tiền khôn nạn. Song em lại thôi, vì sợ khi chạm vào người y, tay em sẽ bị bắt cái hơi hơi hám của một con thú. Và em cũng nói với chị, mấy trăm ngày ròng rã, nghĩa là từ khi y rước em về để nuốt trôi dăm nghìn bạc, em đã không để cho y phạm đến xác thịt em. Có một lần y nắm tay em, em đã nhổ xuống bàn tay bị nắm, gi gi cho sạch hơi hướm. Cho nên em xin chị, chị đừng nói gì nữa. Chị đừng bắt em phải nhục nhã thêm nữa.

Thuần sáng lắm, nàng hiểu oán hờn của em đã nhập vào tiềm thức, nên tội không nói gì nữa. Nàng chỉ nhìn em những cái nhìn nặng xót thương, thương cái kiếp dở dang của em. Dù sao, sự bỏ chồng cũng không phải là điều Lý ước mong. Lý hiểu ý nghĩa con mắt của chị. Nàng bỗng ngùi ngùi. Bằng một giọng buồn thiu, nàng vừa thở dài, vừa nói :

- Em hiểu chị thương em lắm. Thương em ở chỗ bị dở dang cả một đời. Em cũng đau khổ khi phải dứt tình, nhưng thà đau khổ còn hơn phải chuốc thêm vào cái đời nhục nhã của em những tủi-hờn nữa. Chị có thương em,

rồi đây chị sẽ giúp em trông nom cháu cho em, thế là em được yên lòng rồi.

Thuần không đáp lời, chỉ nhìn dài vào mắt em.

Hồ ở trên gác loạng choạng xuống, thì Lý đứng dậy vào buồng với con.

Hồ đưa mắt cho Thuần, hàm một câu hỏi, Thuần lắc đầu :

- Tôi đã bảo nó, song nó không chịu nghe. Đành vậy chứ biết làm thế nào.

Hồ đứng dừng hẩn lại, giương mắt nhìn Thuần, như kẻ động kinh lên cơn, rồi ép mặt vào hai bàn tay, ngã phịch xuống ghế. Chàng khóc, khóc dữ lắm, khóc nấc lên. Thuần ái ngại nhìn chàng, rồi thở dài. Có tiếng chân bước thình thịch ở phía sau. Lý lộ mặt, nàng giục chị :

- Thôi, chị về đi, kéo me mong.

Rồi rất thản nhiên :

- Chị bảo me sửa soạn cho em một căn buồng, chỉ vài ngày nữa em về thôi.

Và chép miệng :

- Ở đây để phải trông người ta đóng kịch, chương mắt lắm.

Thuần thấy em tàn nhẫn quá, nhìn em một cái nhìn trách-móc :

- Em đừng nói nhiều nữa. Không nên quá lời.

Lý không nói nữa, nhưng nhìn Hồ, nhún vai.

Phần Thứ Tư

Thuần đang ngồi đan áo cho Bình thì Tuân đến. Về mặt khác thường của Tuân làm cho nàng để ý. Sau khi rót nước cho người yêu, Thuần hỏi ngay :

- Trên sở lại có việc gì hản thôi ?

Tuân lắc đầu, chàng nhìn người yêu, nặng nhọc :

- Không, sở chẳng có việc gì quan hệ cả.

Sao anh buồn thế ?

Tuân đẩy cái mũ vào giữa bàn, chặc lưỡi :

- Cũng có điều thắc mắc một chút.

Thuần vội vàng buông quē đan :

- Gì thế anh ?

Tuân ngần ngừ một phút, rồi cười kín đáo :

- Vấn đề lòng !

Thuần ngắc mặt, bỏ quện len ở đùi xuống ghế, sốt sắng :

- Vấn-đề gì, anh ? Anh nói cho em biết ngay, lành hay dữ ?

Tuân đưa mắt vào nhà trong, ngẫm một câu hỏi : «Lý đâu ?» Thuần hiểu ý nói ngay :

- Cô ấy đi chơi từ sáng, đã về đâu !

Tuân sích lại một tí, nói một cách quan-trọng :

- Anh thật không ngờ... chú Nhạ... em ạ.

- Chú ấy làm sao ?

- Anh không ngờ nó... yêu em Lý, có chết không chứ!

Thuần liú lười :

- Thật hử anh ?

- Thật, thế mới chán chứ.

Bỗng Thuần thất sắc :

- Chú ấy yêu em Lý, sao anh lại bảo chán chứ.

Tuân bí-mật :

- À, cái ấy em không biết được.

Thuần ngạc nhiên :

- Sao em lại không biết hỏi anh ? Chắc anh cho chú Nhạ yêu em Lý là không nên chứ gì ?

Tuần nghiêm sắc, ngắt ngay :

- Em chỉ được cái nghĩ nhảm. Chú Nhạ yêu em Lý, sao lại không nên ?

Thuần luống cuống :

- Em tưởng anh nghĩ thế.

Tuần chắc lưỡi :

- Chết thật, sao em lại có thể tưởng anh tầm thường thế. Anh bảo chán là vì chú Nhạ sẽ thất vọng. Em Lý sẽ chẳng yêu chú Nhạ đâu.

Thuần trở mặt :

- Sao lại không ?

Tuần cười cái cười kẻ cả :

- Đấy, rồi em xem. Cái gì anh chả biết trước.

- Anh có thể cắt nghĩa cho em rõ không ?

Tuân tọt một hùm nước, rồi rẽ ràng :

- Điều ấy dễ hiểu lắm. Em Lý bây giờ chán ghét đàn ông lắm rồi. Cứ xem cách dùng thì giờ của nó thì đủ biết.

Thuần hiểu người yêu không muốn đả-động đến chỗ Lý ít lâu nay không được đứng đắn nên nói tránh ra là cách «dùng» thì giờ.

- Nhưng nếu gặp người... Em Lý nó chả vẫn khen chú Nhạ có nhân cách là gì.

- Ấy thế mà vẫn không yêu đấy, rồi em xem. Khen một người là một việc, và yêu người ấy lại là một việc chứ.

Thuần quả quyết :

- Nhưng em biết, nếu nó biết chú Nhạ yêu nó, nó sẽ không lảng-băng nữa đâu. Nó sẽ yêu chú ấy.

Rồi hỏi một cách âu yếm :

- Có phải anh cho là vì nó lảng băng mà nó không yêu chú Nhạ ?

- Không, cái ấy nghĩa gì. Anh thì phải hiểu em Lý chứ. Sở dĩ từ giao ly dị, nó đổi tính là vì nó hận đàn ông

đấy.

- Thế hử anh ?

- Đúng.

Thuần ỉu mặt :

- Em đã khuyên nó nhiều lần lắm, mà nó vẫn không chịu nghe. Thực ra, em xấu hổ vì có một đứa em... như nó.

Tuân át ngay :

- Em không có quyền nghĩ thế. Vì nó bị người ta phản trắc nhiều quá, nên nó báo thù đàn ông đấy. Cứ đợi một ngày kia nó hết hờn-tùì, nó sẽ không đi đâu nữa. Bây giờ thì em đã hiểu tại sao anh buồn cho chú Nhạ chưa ?

Thuần gật đầu, chán ngán :

- Tội nghiệp chú Nhạ nhỉ ! À, nhưng sao anh biết chú Nhạ yêu nó ? Anh đoán à, hay anh thấy... gì ?

Tuân cười cái cười chế giễu sự thơ-ngây của người yêu :

- Em cổ-lỗ-sĩ quá. Đoán thì biết thế nào được.

- Thế sao anh biết ?

- Nó yêu thì trái tim nó phải lên tiếng chứ. Nó phải gào thét vào tai thiên hạ chứ.

Thuần mỉm cười :

- Chắc chú ấy nói với anh ?

Tuân cũng mỉm cười theo :

- Phải ạ, nó thú với anh là nó yêu em Lý lắm. Nó bảo anh, nếu em cho phép, nó sẽ nói thẳng với em Lý.

Thuần hớn hở, nằng đón ngay :

- Thì em còn mong gì hơn. Chỉ sợ em Lý nó... đã...

Tuân giơ tay ngăn :

- Sao em khinh nó thế. Em nên nhớ, nó là em anh nhé. Máu trái tim anh chạy trong lồng ngực nó nhé.

Thuần vội vàng níu tay, không cho người yêu nói :

- Em xin lỗi, em cạn nghĩ. Em xin lỗi. Em thế là em có tội với chú Nhạ. Phải rồi, một người như chú ấy, đời nào lại nghĩ thế.

Tuân vươn ngực, nhếch môi :

- A, thế em biết là em làm hử ?

Rồi nói giống một :

- Em anh tức là anh. Đã yêu thì mấy mươi ngăn cách cũng san bằng. Anh nói thế thì nói thôi chứ, chỉ sợ nó không yêu, chứ đã yêu, nó sẽ lung lạc được em Lý. Có điều mình thấy nó gieo phải khoảng đất sau những cơn nắng lửa thì mình ngại cho nó một chút, thế thôi.

Cái tươi sáng ở đâu đến chụp vào con mắt, đôi má, làn môi của Thuần. Nàng níu tay Tuấn, ngược mắt hỏi một cách nũng nịu :

- Thế anh bảo em Lý cho em nhé ! Thế anh giục chú Nhạ ngỏ lòng với em Lý, để em xem nó nghĩ thế nào nhé !

- À anh không phải bảo nó. Cứ em cho phép là nó khởi công ngay. Mà anh tin rồi em Lý sẽ yêu nó.

Thuần lại vắn vẹo, nhưng vắn vẹo, cái lối yêu đương:

- Thế sao anh bảo Lý nó đang báo thù đàn ông kia mà?

- Thì đúng rồi,

Thuần lại lo lắng :

- Thế thì nó yêu chú Nhạ thế nào được ?

- Ấy thế mà rồi nó yêu đấy. Anh tin sức vạn năng của trái tim sẽ lật đổ được tảng đá ở mọi cửa lòng. Không có cái gì nặng quá cho một trái tim yêu đương.

Thuần yên lặng một lát, nhìn dài người yêu, rồi chậm rãi :

- Thực ra, em không nói ra, nhưng xưa nay em vẫn tiếc sao em Lý nó lại không yêu chú Nhạ. Trông chú ấy ra đáng người nhớn và đông dạc lắm chứ.

Tuần nhại người yêu và cười tí :

- Ô, trông chú ấy ra đáng người nhớn à !

* * *

Nhạ đến tìm Thuần một buổi chiều êm ả, quang cảnh làm cho lòng người phiêu phiêu.

Từ hôm nghe tin người yêu nói về Nhạ nàng mong Nhạ từng phút. Nàng biết rằng nếu Nhạ mà yêu em nàng thì em nàng sẽ sung sướng và sẽ yên ả, vì tình yêu của một người cốt cách sẽ đưa đến hôn nhân. Nhưng đến khi nàng nghĩ đến sự em nàng đã có con, em nàng đã có chồng và đã bỏ chồng, thì nàng lại thấy ngại ngại, rồi thất vọng. Có thể nào một người con trai «cao-thượng»

như Nhạ lại đi yêu một người đàn bà đã có con, mà thà rằng góa bụa cho nó đi một nhẽ, lại bỏ chồng, lại... như em nàng. Rồi nàng chua xót nghĩ đến chỗ ít lâu nay Lý đổi tính khiếp quá. Nàng đi lăng băng cả ngày và chơi toàn với những người mà Thuần thấy cách ăn mặc lòn-loẹt và mặt tràng một thứ men trai-lơ. Ngôn ngữ, cử chỉ lố lăng quá. Nhiều lần, nàng đã khuyên Lý không nên có những giao tình hại cho tâm-tính. À, giá Lý không tai-tiếng, bỏ chồng thì bỏ, nhưng cứ ở cửa ở nhà, trông con, may vá, thì có lẽ bây giờ cũng có hi vọng được... yêu.

Cho nên hay Nhạ đến thì nàng mừng thật, nhưng cũng hơi bối rối. Nàng biết trước Nhạ sẽ hỏi gì nàng, và nàng sẽ trả lời thế nào.

Rót nước và lấy thuốc lá cho Nhạ, nàng cứ tảng lờ như không biết gì cả. Nhưng vẫn nhận những cử chỉ của Nhạ một cách kín đáo.Ồ ! Sao lại anh em giống nhau quá thế này ! Không phải giống ở khuôn mặt, ở cách nói, mà giống ở cái kiêu ngạo, ở cái vẻ mặt, ở cái lối nhìn. Nàng nhớ ngay lại cái hôm đầu tiên Tuân ngỏ tình với nàng. Cũng cái dáng ngồi y hệt như Nhạ bây giờ : khoát đặt, tình tứ, chứ không rụt dè, khô khan.

- Mấy hôm nay chú bạn gì, không thấy lại chơi ?

Nhạ nhìn sói vào mặt Thuần :

- Một tuần nay em nghỉ, chỉ nằm nhà thôi chị ạ. Em có phải làm gì đâu.

- Chú không đến xưởng ả ?

- Không chị ạ, đã bảo em nằm nhà mà lị !

- Sao chú không lại chơi ?

- Ấy, em phải nằm nhà một tuần, rồi mới có ngày hôm nay lại đây được.

Thuần im lặng, nàng thôi không hỏi nữa. Nhạ đánh diêm châm thuốc, rồi từ từ đặt bao diêm xuống bàn, chàng hỏi :

- Chị Lý có nhà không, chị ?

Thuần thấy chân tay bủn rủn. Nàng chưa biết nên trả lời thế nào, Nhạ đã nói ngay :

- Chắc chị ấy đi vắng, vì em vừa mới gặp ở trên phố lúc nãy. Em thấy chị Lý đi với hai bà nào uốn tóc, đi về phía Bờ Hồ.

Tí nữa thì thật chết, nếu Thuần nói dối cho em. Nàng nghe Nhạ nói gặp em trên phố, bỗng toát mồ hôi. Trống

ngực đập thành thịch. Chỉ sợ Nhạ gặp Lý đi với một người đàn ông nào thì chết.

- Vâng, em nó vừa lên phố.

Nhạ lặng thinh một phút, rồi ngồi sịch lại với vẻ thân-mật :

- Em muốn hỏi chị một điều, nên hay không, chị bảo giúp cho. Em tin ở lòng chị thương em.

Thuần thừa biết Nhạ muốn hỏi gì rồi, nhưng làm bộ giật mình :

- Gì thế chú, lành hay dữ ?

Nhạ cười nhẹ :

- Lành chị ạ, em thì làm gì có chuyện dữ đem lại đây.

Thuần mủm mỉm :

- Thế nói đi nào, chuyện gì nào ?

- Em muốn chị cho em biết một cách ngay thẳng, em có nên yêu chị Lý không ?

Thuần không dám làm ra ngạc-nhiên, nàng không nỡ chơi đùa tình cảm của người khác. Nàng chỉ cúi đầu.

- Nếu chị bảo nên thì em nên. Bằng chị xét có chỗ bất lợi cho cả hai đảng thì chị bảo em, em sẽ nghe theo chị. Vì em biết chị rất thương em, chị không mong gì hơn là đời em được sung sướng.

Thuần khẽ gật đầu :

- Vâng, đúng thế, nếu chủ hỏi thì tôi phải xin thành thực trình-bày. Người ta, tôi không nỡ giấu nữa là chú.

- Chị cứ theo lòng chị mà bảo em.

Đáng nhẽ phải trả lời, Thuần lại hỏi :

- Chú yêu em Lý à ?

Không ngần ngại, Nhạ đáp ngay :

- Vâng, em yêu, yêu lắm.

- Chú biết cả thân thể em Lý rồi chứ ?

- Vâng, em đã biết cả.

- Chú có biết ít lâu nay em Lý buồn, nó hay đi lãng bãng không ?

- Có, em biết chứ,

- Chú đã nghĩ kỹ chưa ?

- Em đã thưa với chị, em nghĩ một tuần nay rồi.

Ngừng một phút, Thuần gật gù :

- Tôi tưởng em Lý, nếu được chú yêu thì phúc cho nó nhiều quá.

Mặt ửng đỏ, Nhạ nhắc điều thuốc ở cái gạt tàn :

- Em cần hỏi ý-kiến chị, vì chị là chị em. Em tin nên hay không, thế nào chị cũng phải nói.

- Chú tin tôi lắm thế cơ à ?

- Vâng, phải thế chứ. Em tin chị hơn tin giới, hơn tin thánh mẫu.

Thuần, mắt sáng ngời :

- Thế thì chú yêu nó đi, chú ạ. Tuy nhiên nó thế, song bụng dạ khá. Và nếu nó yêu chú, nó sẽ tu-tĩnh lại.

Nhạ không muốn nghe chỗ đồ nát của một linh hồn, gạt ngay :

- Miễn yêu được nhau là được. Những người có tâm hồn, cần gì phải nói nhiều. Một đôi con mắt nói bằng trăm nghìn.

- Thôi thế tôi hiểu rồi. Thực ra, tôi rất băn khoăn về chỗ em Lý... giao này có những giao tình không được đúng-đắn lắm. Cho nên tôi phải nói ngay với chú. Nhưng bây giờ thì tôi yên tâm rồi. Để tôi bảo cho nó biết.

Rồi nhìn ra ngoài, như cầu khẩn một sức thiêng-liêng từ đâu đâu :

- Tôi mong giới thương me tôi, thương tôi, cho nó được nép dưới bàn tay của chú.

Nhạ ngược mắt nhìn chị một cái nhìn cảm ơn :

- Em xin tạ ơn sự tin tưởng của chị. Và em cũng cầu Thượng-đế giúp em thành tựu trong việc này.

* * *

Lý đi về, nàng loạng choạng vào nhà, vừa đi vừa quay lại quát thẳng xe :

- Mày... mày... còn vòi có phải không ? Mày muốn lên bóp hử ?

Thuần chạy vội ra, đỡ tay em dẫn vào :

- Uống rượu ở đâu về thế ? Thôi đi vào em, không nhớ gió máy.

Lý giật tay chị, đi một mình, ngã bên nọ, xô bên kia, miệng lảm nhảm :

- Say... say quá ! Anh Tham bắt em uống ba cốc Mai-quê-lô... say... say...

Rồi nàng ngã chúi xuống một cái ghế. Thuần nhìn em, thương hại. Nàng vội vàng tháo bát-tắt cho Lý, và vuốt trán :

- Để chị dìu em lên gác, dưới này gió máy.

Lý lại gạt tay chị gục đầu vào thành ghế, hai bên thái dương đập thành thịch. Thuần gọi con sen cho nó phụ vào một tay để xóc nách nàng lên gác.

Đến nửa chừng thang nàng nôn thốc tháo, rồi ôm lấy Thuần, khóc hu hu :

- Em say, em chết, em chết, chị ạ. Anh Tham khôn nạn quá... Bắt em uống nhiều quá.

Thuần bảo em đừng nói nữa, nàng sốc Lý lên giường, lấy chăn đắp cho, và đưa con sen cái ao kim tiền của Lý vừa cởi :

- Treo lên mắc cho cô tử tế, và xuống đun ngay cho tao ấm nước nóng. Đun ngay cho tao.

Đề Lý nằm đầu đấy, nàng lại tú lấy lọ dầu quất thần xoa cho Lý. Nàng xoa thái dương, xoa gáy, xoa chân, xoa tay, xoa cổ, rồi rón rén đứng dậy ra khép cửa sổ.

Con sen đưa nước lên, nàng rấp khăn mặt nóng, áp vào trán và chân tay cho Lý.

Lý thiếp đi được một giờ đồng hồ. Nàng mở mắt, vẫn thấy chị ngồi tựa khuỷu tay vào má, bèn hỏi bằng một giọng hối hận :

- Chị vẫn ngồi đấy à ? Có phải em say quá không chị? Rõ khổ, em làm tội chị !

Thuần xua tay ngăn em, và kéo cái chăn lên tận cằm :

- Em cố ngủ đi một giấc nữa, đừng nói mà mệt.

Rồi nàng bóp hai bên bả vai, bóp chân tay cho Lý. Lý nhìn chị, ghen ngào :

- Cháu đầu, chị ?

Thuần chỉ xuống dưới nhà :

- Nó ngủ rồi.

- Ngủ với vú hờ chị ?

- Phải ngủ từ sớm.

Lý chép miệng thở dài, lặng thinh.

Thuần gỡ những cái cặp tóc cho em, để vào ngăn bàn ngủ, và khẽ bóp thái-dương :

- Ngủ đi em, ngủ đi cho lại sức.

Sau một giấc ngủ ba giờ đồng hồ, lúc chiếc «Uét-minh-le» gõ một tiếng, thì Lý thức giấc. Nàng vẫn thấy Thuần ngồi đan bên cạnh :

- Kìa chị, chị không đi ngủ à ?

Thuần lắc đầu :

- Chưa em ạ, chị chưa buồn ngủ

- Chết chữa, chị cứ ngồi cạnh em từ tối đến giờ đây à ?

Thuần không đáp, chỉ sờ đầu Lý :

- À, hết lạnh rồi, em có uống sữa không ? Chị pha cho.

Lý hất cái chăn, ngồi nhồm dậy, đưa tay quần tóc xõa sau lưng :

- Không chị ạ, nóng quá, em phải ngồi dậy một tí mới được.

Thuần lại ra phía cửa sổ, đẩy tung đôi cánh cửa. Lý vừa toan bước xuống, Thuần ngăn ngay :

- Em lấy gì, chị lấy cho. Xuống làm gì, chóng mặt.

- Không, em tỉnh rồi, không sao cả. Em phải thay cái áo ngắn, mồ hôi ra ướt đầm.

- Thế để chị lấy cho, ngồi đây mà thay có được không?

Thuần toan đứng dậy, Lý níu lại :

- Để em xuống, đi lại cho nó đỡ bức bối. Em tỉnh rồi mà.

Thuần lại vội cúi xuống gầm giường, lấy đôi guốc để đúng chỗ Lý bước xuống.

Ánh trăng của đêm thứ hai mươi vừa đủ sáng cho hai chị em trông thấy nhau.

- Tắt đèn đi, ngồi đây thế mà đẹp đấy chị ạ.

Thuần âu yếm nhìn em, mỉm cười, chỉ ra phía những phố sau :

- Ngồi gác sân này, chụp một tấm ảnh những mái nhà san sát kia cũng đẹp đấy, em nhỉ ?

Lý cũng cười theo :

- Nếu chị thích có một bức ảnh chụp ở đây, mai em sẽ bảo anh tham Quân anh ấy lại chụp nhé.

Thuần gạt ngay :

- Là nói thế thôi chứ, chị thích gì !

Và ngừng lại một phút, nàng nhìn em một cái nhìn nài nỉ :

- Em ạ, chị muốn xin em một điều, em có bằng lòng không ?

Lý vui vẻ :

- Chị cứ nói, chị bảo em gì mà em chả nghe.

Thấy chị ngập ngừng, Lý lại giục :

- Chị cứ nói đi.

- Chị xin em từ nay đừng đi chơi như thế nữa. Sức khỏe của em, em phải giữ gìn cho con chứ.

Lý thở dài :

- Nhưng ở nhà buồn lắm, chị ạ.

- Và em giao-du với những người ấy, chị thấy không yên lòng...

Lý nhún vai, cười gằn ngay :

- À, chị đừng lo. Em không như trước đâu. Không đòi nào em thềm đêm xỉa đến chúng nó đâu. Em đã bảo chị, em không tin một người nào trên mặt đất này nữa mà.

Câu ấy vô tình gieo vào lòng Thuần một mũi kim. Nàng lo lắng cho sự tin tưởng của em. Nàng nghĩ đến Nhạ. Nàng lại phá ngay :

- À, thì hẳn rồi, người tin được hiếm lắm. Nhưng nói thế không phải bảo ở đời không có người để cho mình tin được. Nhưng điều cốt yếu là mình biết chọn mặt mà gửi vàng.

Lý cười nhạt, nàng gạt ngay :

- Cứ nghĩ luẩn quẩn như chị, thì rồi lại mắc hợm đòi thôi. Biết chọn thế nào, biết mặt nào đáng vàng mà mình gửi. Chị bằng cứ khép kín lòng, chẳng tin ai, chẳng yêu, chẳng thương ai, thì không bao giờ bị phản trắc cả.

Mũi kim lại rạch thêm vài phân nữa.

- Cũng không nên hoài nghi tất cả. Đời cũng có người mà mình không có phép nghi ngờ, phải phân biệt vàng thau chứ. Nếu là vàng mà mình bỏ không dùng thì mình không phải là người sáng, và rồi lại quàng phải than.

- Vàng hay thau, em cho không có nghĩa gì cả. Lòng em bây giờ tắt rồi, em nhất quyết từ giờ đến chết, không tin yêu ai nữa.

Ngừng một phút, nàng cười khẩy :

- Ấy thế mà lại thanh thoi kia đấy. Từ ngày em rẻ rúng người, thì người lại lẫn xả vào em như con thiêu thân. Em đập vào xác chúng nó, chúng nó cũng lẫn xác đến. Em nhổ vào mặt chúng nó, chúng nó cũng vác mặt đến.

Rồi nàng trề môi một cách kiêu-bạc :

- Như cái thằng tham Quân đấy, chị xem, nó chiều em có hơn chiều... nó không, Thế mà, chị xem, em đối với nó thế nào. Có lúc em dùng dùng sũa sỏi vào mặt nó, tặng cho đủ các thứ tên giống-má, mà nó vẫn cười khi khi, châu dưới chân em như con Mực châu bữa...

Và nàng vung tay, cười một cách rất thâm-độc :

- Rồi chị xem em đối với nó thế nào ! Em sẽ làm cho đủ nhục nhã, rồi em đuổi như đuổi con Ki Ki.

Thấy em nói rất một giọng thù ghét cuộc đời, Thuần lo cho Nhạ. Nàng lo Nhạ sẽ cũng lại bị em nàng làm cho điêu-đứng. Nàng lại vội vàng mở cho em một tầm

mất về ân nghĩa :

- Chị biết rồi, em sợ dĩ ghét đời thế là vì em đã bị một số người phụ-bạc. Nhưng em cũng nên nghĩ, cũng còn nhiều người khá, biết yêu và biết quý người.

Rồi nàng dẫn một chứng sống :

- Ngay như anh Tuân chẳng hạn, có phải trong mọi cảnh, anh ấy đã xử sự ra con người quân tử không ? Có phải không em ?

Tất nhiên là Lý không thể chối cãi. Thuần liền tấn công :

- Xem thế đủ biết, đời cũng còn nhiều người cao thượng mà ta không nên nản lòng.

Lý lại phản-đổi ngay :

- À, thì đời cũng chỉ mới có một mình anh Tuân tử tế với mình, chứ làm gì có hai. Em thì quyết từ giờ đến già, không bao giờ em thí cho bất cứ một kẻ nào một tí lòng tin, lòng yêu nữa,

Rồi nàng chỉ vào ngực :

- Trái tim này đã học một tấm sắt rồi. Thiên hạ đực đực cũng còn khó.

Thuần rủ em ra sân sau, là để lợi dụng cái tịch mịch của đêm trăng mờ nhạt, ngỏ cái tình của Nhạ cho em biết và khuyên em nên yêu Nhạ. Nhưng thấy em phát triển mãnh liệt những tư tưởng hoài nghi, nàng biết chưa phải lúc, đành thôi.

Phải là kẻ đã từng cắn róm máu môi, nắm đứt dây chiếu, tha thiết đến sự đem một linh hồn gửi gắm cho một linh hồn, mới hiểu được tâm trạng hoang-mang của Thuần. Thuần, trong đời nàng, có lẽ phút này nàng mới hiểu thế nào là lo sốt vó. Nàng lo lắm, lo cho mối tình của Nhạ. Nàng sợ Nhạ rồi cũng sẽ chịu chung số phận như Quân, như tất cả những kẻ ham muốn em nàng. Vì nàng biết Nhạ là một tâm hồn đẹp. Nàng từng nghe Tuấn nói về em. Nàng thấy ngay rằng giá em nàng yêu Nhạ thì cái ngày mai không còn sợ bấp bênh nữa. Nàng biết rõ mòn một, chỉ Nhạ mới đủ những đức tính đùm-bọc, che chở em nàng. Sự lo-lắng bỗng chuyển sang xót xa, khi nàng tưởng tượng đến một ngày kia, Nhạ phải nản lòng vì bị lạnh nhạt. Và nếu thế thì em nàng, đưa em thân yêu của nàng, đưa em mà nàng thương như con, sẽ bị đọa đầy.

Nghĩ thế thì tiếng kêu cứu của người chị vang dậy. Nàng nhất quyết phải thắng cái lòng nghi-ky loài người của em, nàng nhất quyết phải làm cho em yêu Nhạ. Chỉ

có cái cột lim ấy mới không siêu vẹo những lúc sông lở cát bay.

Vì thế nên Lý vừa ngủ dậy là nàng bảo ngay :

- Hôm nay ăn cơm xong, chị và em xuống chơi dưới trại của dì đi !

Lý nhìn chị, ngạc nhiên :

- Chị lại muốn đi chơi à ?

Thuần gật đầu :

- Cho cả thằng Bình nó đi nữa.

Lý ngại ngần :

- Cho cả nó đi lại lích kích.

Thì đã sao ?

- Nhưng bao giờ về ?

- Ở chơi với dì, chiều thì về.

Lý đưa tay quào tóc, hất về đằng sau :

- Cũng được, nhân thể xuống thăm dì, lâu không xuống cũng nhớ thằng Công, con Phụng đáo đẽ.

Thuần cười nở nang :

- Chắc chúng nó bây giờ nhón lăm đấy, Lý nhỉ ?

- Chắc thế.

Thuần đặt thử một nhát cuốc :

- Dì thế mà may đấy, gặp chú Thanh là người khá nên thằng Công, con Phụng cũng đỡ khổ.

Lý cãi ngay :

- Chị bảo khá là khá thế nào ? Lấy mẹ người ta thì phải thương các con người ta chứ.

- À, thì cũng là may; gặp người có nhân cách, biết quý trọng những cho thiêng liêng của đời mình cũng là điều may chứ lì. Thế em bảo ngộ nhờ phải người họ rẻ rúng con cái mình thì làm thế nào ?

Lý vênh váo :

- À, thì mắng vào mặt họ chứ lì. Rẻ rúng thế nào được.

- Lúc đã biết mà mắng thì cuộc đời đã lỡ rồi, thay đổi thế nào được nữa.

Lý vung tay :

- Sao lại không thay đổi được ? Ai trói được mình ?
- Đã đành thế, nhưng cũng vệt một gốc lòng chứ.

Đời có những lúc mà chỉ một phút có thể định đoạt được may, rủi của cả một kiếp người. Cái phút Thuần ngổ tâm sự của Nhạ cho Lý biết nó mới quan hệ làm sao! Nàng nói, nói nhiều lắm, nói liên chi hồ điệp, nói như mê, như say những cảm nghĩ của nàng về cuộc đời của Lý, về Nhạ, về lòng mong muốn cho Lý chấp mối tình với Nhạ. Nàng dùng đủ chữ, đủ tiếng để ca-ụng Tuân, ca-tụng Nhạ, sa tụng cái bản thể cao đẹp của hai anh em Nhạ. Nàng nói với tất cả sức lửa của một tấm lòng chị mong cho cái đời đã tan-rữa của em được một nơi nương dựa. Sau khi đã nói đủ, nàng lo lắng đợi câu trả lời của em. Nàng nhìn Lý cái nhìn cầu đảo :

- Em nên thương cái đời không cha của thằng Bình, nếu sau đây nó không được ủ bằng một tấm lòng trời bề thì nó sẽ khổ. Em nên thương chị, cất giùm chị những phiền tui về cái ngày mai của em. Em hãy gửi đời em cho chú ấy, vì chị xét người không nhầm đâu. Con người ấy, chị tin thế nào cũng hàn gắn được vết thương lòng của em.

Rồi nàng nắm tay em :

- Em nên ban cho chị cái ơn được thấy đời em thanh thản.

Mặc dầu đã nhiều lần Lý nói chán ghét đàn ông. Mặc dầu Lý đã hoài nghi tất cả mọi người. Nhưng tên một con người danh dự vẫn là một thứ bảo-đảm chắc nịch. Nghe chị nói về Nhạ, Lý không chối bai bãi như mọi lúc, nàng chỉ nói, nói một cách rất thản nhiên :

- Em biết anh Nhạ là người khá, song em đã tình nguyện không để lọt một người đàn ông nào vào lòng.

Con mắt sâu sắc của Thuần đã dẫn nàng nhập vào chỗ u ám của lòng em. Nàng hiểu em, khi biết tin Nhạ cầu vọng, lòng rộn lên một sướng thỏa, chỉ vì còn những dây tơ nó giăng-mắc lòng em nàng với đoạn đời đã qua, nên em nàng nói thế thôi, chứ trong cùng bề của lòng, em nàng cũng phải yêu Nhạ lắm. Bình-nhật, em nàng đã chẳng rất nể nang Nhạ là gì; mỗi khi nói chuyện với Nhạ, em nàng đã chẳng rụt dè, khép nép, kính-cẩn là gì.

- Chị tin rằng nếu em đừng từ chối sự ngỏ lòng của chú ấy, em sẽ tìm thấy một thứ thanh thản mà từ ngày xuất giá, em chưa từng thấy.

- Chị thương em, chị mong cho em thế. Nhưng em thấy không thể yêu được ai nữa rồi.

Thuần lại nắm tay em, nàng run bần bật :

- Chị biết lòng em đã nguội lạnh. Song xin em hãy nghĩ đến tuổi già của mẹ, duyên lành của chị, và sự an vui của con em. Mẹ không thể vui, chị không thể đành, thằng Bình không thể vui, khi đời em còn lông chông, lệnh chênh, khi em chưa có một mái nhà để ẩn những khi bão táp.

Lý vẫn thản nhiên;

- Nhưng lòng em không thấy rung động, chị bảo làm thế nào ?

Thuần chấp tay ngẩng lên giời :

- Chị cầu thần minh chứng giám cho cái tình của chị mở lòng mở trí em, cho em cảm-thông đến những điều chị tế nhận.

Sáu tháng ròng rã, Nhạ đã mở hết các ngõ ngách của trái tim để đón Lý. Chàng đã sống tận độ những khả năng giống đục để lung-lạc Lý. Một trăm đêm liền, một triệu lời Nhạ dâng cho Lý để phá tan cái khóa sắt nó vít chặt cửa lòng. Chàng quỳ dưới chân Lý hàng giờ, cầu

mong được yêu đương. Chàng nói, nói đến mệt lả, ngã mình xuống thành ghế, thở dốc. Nhưng lòng Lý sắt-đá quá, khô cạn quá, Nhạ không gieo nổi một mầm. Khi Lý nói thẳng cho chàng biết, nếu chàng có yêu cũng chỉ mua lấy lụy mà thôi thì chàng lấy danh dự của... anh mà thề :

- Anh sẽ yêu em cho đến diệt ở trong em tất cả những mầm của tội ác.

Thề mặc, Lý cũng không chuyển lòng.

Nàng lại cũng đã nói cho Nhạ biết, người nào yêu nàng lúc này cũng chỉ gặt những bông lép thôi. Nàng cũng lại nói cả rằng nàng không thể sống thành thực với ai được nữa. Giá là kẻ chỉ đặt ái tình trên con mắt phượng, trên cái mũi dọc dừa, trên cái vành môi trái tim, Nhạ đã ngã quỵ trước sự tàn nhẫn của Lý. Nhưng không, Nhạ yêu Lý là yêu tất cả những oan-trái lưu-ly của cái nhân loại lưu-ly ở trong giòng máu đen kịt của Lý. Cho nên Nhạ đã cố vượt lên trên tất cả những lời nói kiêu bạc của Lý để cố níu Lý, cố nắm lấy cái bóng hình của con người đã ghét đời vì bị đời lừa lọc.

Thuần thấy Nhạ đã đập hết «ga» của trái tim cũng không cướp được một tấc lòng, nàng đau xót đến cùng cực. Và nàng lại thấy nổi lo sợ hiện thành hình đến đe

dọa nàng. Nàng cũng phụ vào cái việc lấp biển trầm luân của Nhạ, cấp bách dùng đủ thiên phương bách kế lay động em. Song hương nhụy và bông trái yêu đương của Lý, đời đã ngắt rồi, chỉ còn tro có cuống và những cánh rám nắng.

Có phải Đấng Thượng-Đế vô sở bất trí đã giao bàn tay của ngài làm một phép lạ để biến đá ra bánh như đã chép trong Tân Ước ? Có phải có một ông trời riêng cho những kẻ sống trong cái giòng chảy của thiên-lý ? Có phải có một ông trời cho những người chị xót xa đến nẻ hồn cho số-phận của em ? Có phải có một ông trời cầm vận-mệnh tất cả các sinh linh trên hoàn hải ? Cứ chỗ nhiệm mầu của tạo-hóa không phải là cái thiện một người mà là bất khớp những đó ngàm để thành toàn cho một kiếp người. Mặt đất, cho đến ngày hôm nay, sở dĩ còn có bóng một con người, tiếng một con người, chưa biến nở ra thành một khối hỗn mang, là vì mặt đất vẫn còn cái hơi thiêng của tạo hóa bao trùm. Hơi thiêng ấy là nguồn của mọi tạo tác, tiếng công giải của cứu tên tội phạm, phát rạn nứt của trái tim.

Nhạ đã làm đủ, Thuần cũng đã làm đủ, mà cái khối đá lấp cửa lòng Lý vẫn chưa lặn khỏi. Thượng Đế cảm cái lòng bao la của trái tim, cái lòng thương mệnh-mông của người chị đã mắc một đường tơ cho những kẻ có

lòng.

Hồ, từ ngày bị Lý bỏ trắng tay, căm hờn chỉ tìm dịp hại Lý. Y tìm đủ cách, phao vu những tin có thể hại cho cái đời đàn bà của Lý, khích bác những nhân tình của Lý. Sông tát cả đều vô hiệu. Cái người y định hại vẫn nhớn như khoác tay với những chàng trai trẻ, vẫn «ca lâu tửu quán» linh đình. Y bực lắm, nhất mỗi khi gặp Lý, Lý đều có những cử chỉ khiêu khích làm y trào máu.

Y răn rở cái đầu mưa-cơ của y kỳ đạt được sở nguyện mới nghe. Y đến tìm một người cảnh-sát phong-tục, mách người ấy cái tin một cô gái «lãng mạn» con nhà hàng phố đã kiếm ăn về son phấn. Tất nhiên Lý bị bắt, sau những ngày rình mò. Thuần nghe tin, rụng rời, nàng ôm mẹ, khóc thét :

- Trời ơi ! Thế này thì em con chết mất !

Bà Tham cũng hết nước mắt như con.

Người báo tin, kẻ mà Hồ sai đến, lại dọa dẫm :

- Chỉ trong ba ngày là họ bắt ra «cầm giấy». Tội nghiệp, cô ấy thế mà thành gái nhà chứa.

Thuần nghe những tiếng «cầm giấy» «nhà chứa», kêu thất thanh. Rồi nàng ngã gục xuống chân mẹ.

Vừa lúc ấy thì Hồ dẫn xác đến. Y làm bộ hoảng hốt, hỏi bà Tham :

- Con cũng vừa được tin người anh em trong sở bảo con rằng cô Lý bị đội con gái bắt. Có phải không, thưa bà ?

Bà Tham chết điếng, chưa kịp đáp, thì y hỏi ngay thẳng tay sai :

- Có phải không, bác ?

Rồi y lại tảng lờ :

- Bác ở đây với bà tôi đây à ? Có phải cô Lý bị bắt bỏ lục sì, phải không ?

Hai chữ lục-sì, y nói rất chậm-chạp để gieo vào lòng bà Tham và Thuần một sự nhục.

Khi thấy bà Tham gật đầu, y mới làm bộ kêu vang nhà. Thực tình, y muốn rêu rao cho mọi người cùng biết :

-Trời ơi ! Thảm hại chưa, nhảm nhí thế nào lại để cho đội con gái bắt thế này có khổ không ?

Y còn hỏi thẳng tay sai của y về số phận những người bị bắt để làm nhục gia đình kẻ đã lột mặt trái của chàng.

Thuần đang gục xuống bàn khóc, bỗng vùng dậy. Nàng sấn sổ vào mặt Hồ :

- Tôi xin ông ra khỏi nhà tôi ngay. Tôi không muốn ông đứng đây một phút nào.

Hồ chột dạ, tưởng Thuần đoán ra sự khốn nạn của y, bèn nói lảng :

- Chị đừng nóng thế. Dầu sao, tôi cũng là người trong gia đình.

Thuần phát điên, nàng xua tay :

- Tôi không bằng lòng cho ông đứng ở đây một phút nào, ông biết điều ông ra khỏi nhà tôi ngay.

Hồ còn đang phân-trần thì có tiếng chân thình thịch ở ngoài cửa. Nhạ vội vàng chạy vào. Thuần như người gặp được cứu tinh, chỉ Hồ, bảo ngay :

- Chú đuổi người này ra ngay cho tôi.

Hồ sợ xanh mặt, chàng đã toan lui ra, nhưng bị Nhạ giữ lại. Sau khi nghe Thuần kể lại sự khích bác của Hồ, Nhạ nhìn Hồ từ đầu đến chân. Con mắt sáng quắc của Nhạ làm cho Hồ run bần bật.

- Ông thật không phải là người có giáo-dục. Trước sự bối rối của gia đình người ta, ông còn định đầu độc bằng những lời bất nhã.

Hồ cãi liến láu, song Nhã chỉ một ngón tay, ra lệnh :

- Nếu ông không xin lỗi bà đây và chị tôi, tôi sẽ không để cho ông ra khỏi nhà này.

Và khi thấy Hồ không chịu, Nhạ bèn nắm áo chàng, giật mạnh :

- Ông muốn tôi quật vào mặt ông, phải không ?

Hồ toan kháng cự, Nhạ nắm ngay lấy cổ, dúm cho ngã chúi :

- Mà muốn chết ?

Hồ lóp ngóp bò dậy thì nhanh như cắt, Nhạ đã khóa cánh và dọa :

- Mà kêu, tao bẻ gãy tay.

Ngừng một phút, Nhạ bỗng vụt nghĩ ra, chàng thét lên :

- Có phải mà đã hại người ta ?

Hồ ú ớ :

- Tôi... không...

Nhạ đưa tay lên giật mũ Hồ, ném ra đường, rồi buông:

- Mày là thằng khốn nạn ! Cút !

Hồ thoát nạn, co chân chạy miết, không còn kịp nhặt mũ.

Nhạ lên ngay viên Chánh-quản-đốc nhà Lục-sì, trần tình và xin cho Lý về.

Ra khỏi cửa, Lý vùng chạy thẳng về phía trường Bách Nghệ. Nhạ vội chạy theo :

- Em ! Xin em thương con, thương anh.

Lý ngã lăn ra đất, ôm mặt khóc.

- Anh xin em hãy cố thương lấy anh.

Nhạ van-vỉ mãi, Lý nhất định không chịu về nhà.

- Em... không dám trông thấy ai nữa đâu. Anh để cho em đi...

- Đừng nghĩ thế, em phải thương con, thương anh.

- Em nhục nhã quá rồi...

- Không... Em bao giờ cũng vẫn là... em anh...

- Em không có can-đảm.

- Thương anh, em sẽ quên được tất cả.

Nhạ gọi một cái xe, chàng xốc Lý lên và ngồi luôn bên.

Lý ôm vừa đúng một tháng. Một tháng giời, Nhạ ở luôn bên giường nàng. Nhạ săn sóc nàng từng li từng tí. Sữa cũng Nhạ pha, lê táo cũng Nhạ gọt, dầu cũng Nhạ xoa, và áo cũng Nhạ thay cho nàng. Một tháng giời, hễ cứ mở mắt là Lý khóc, nàng xin Nhạ nên để cho nàng đi :

- Em không có can-đảm trông thấy ai nữa.

- Anh cúi xin em thương con, thương anh.

Lý không ngớt khóc, nàng nhất định xin Nhạ cho nàng được đi :

- Em còn ở cái nhà này, em sẽ chết mất.

- Anh cúi xin em thương con, thương anh.

Một tháng, ba mươi ngày ròng rã, Nhạ chỉ nói có thể. Và lần cuối cùng, chàng đã bế thẳng Bình đến quỳ dưới

sản :

- Anh cúi xin em thương con, thương anh.

Và thằng Bình cũng bắt chước chàng, gật đầu lia lịa.